

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 24 березня 2020 року № 7-3

ЗВІТ

про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності апеляційних загальних судів

Київ 2020

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
ВСТУП	5
I. ОЦІНКА СТАНУ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО, ОРГАНІЗАЦІЙНО-КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ АПЕЛЯЦІЙНИХ ЗАГАЛЬНИХ СУДІВ	5
<i>1.1. Стан нормативно-правового забезпечення</i>	5
<i>1.2. Оцінка стану організаційно-кадрового забезпечення виконання повноважень судами</i>	9
<i>1.3. Оцінка стану внутрішнього контролю</i>	15
II. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АПЕЛЯЦІЙНИХ ЗАГАЛЬНИХ СУДІВ	18
<i>2.1. Оцінка стану планування видатків та використання бюджетних коштів</i>	18
<i>2.2. Результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів за КПКВК 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними та вищими спеціалізованими судами» в частині забезпечення діяльності апеляційних загальних судів</i>	25
<i>2.3. Оцінка стану забезпечення належних умов для здійснення правосуддя</i>	34
ВИСНОВКИ	43
ПРОПОЗИЦІЇ	47
Додаток.....	49

ПРЕАМБУЛА

Підстава аудиту:

стаття 98 Конституції України, статті 4, 7 Закону України «Про Рахункову палату», План роботи Рахункової палати на 2020 рік, доручення члена Рахункової палати для виконання повноважень члена Рахункової палати та забезпечення здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) від 29.11.2019 № 64.

Мета аудиту:

встановлення фактичного стану справ та надання оцінки своєчасності і повноти бюджетних надходжень, продуктивності, результативності, економності використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення діяльності апеляційних загальних судів, законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень, стану внутрішнього контролю.

Предмет аудиту:

– кошти державного бюджету, отримані та використані у 2018 році за КПКВК 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними та вищими спеціалізованими судами», у 2019 році за КПКВК 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя» для забезпечення здійснення правосуддя апеляційними загальними судами, їх рух (визначення джерел, повнота та своєчасність бюджетних надходжень, законність та ефективність управління ними);

– нормативно-правові, розпорядчі, інші відомчі акти та документи, які регламентують діяльність апеляційних загальних судів, в тому числі з питань забезпечення належних умов для здійснення правосуддя, контролю за використанням коштів Державного бюджету України тощо;

– планові, бухгалтерські, фінансові документи, фінансова, бюджетна та статистична звітність, а також інша довідкова інформація, що прямо чи опосередковано характеризує стан виконання результативних показників, визначених паспортами бюджетної програми за КПКВК 0501020;

– управлінські рішення, що стосуються предмета аудиту.

Об'єкти аудиту: Київський апеляційний суд (далі – Київський АС), Донецький апеляційний суд (далі – Донецький АС), Львівський апеляційний суд (далі – Львівський АС), Одеський апеляційний суд (далі – Одеський АС) та Харківський апеляційний суд (далі – Харківський АС).

Критерії оцінки:

продуктивність: встановлення співвідношення між результатами діяльності об'єкта контролю і використаними для досягнення таких результатів фінансовими, матеріальними та трудовими ресурсами;

результативність: встановлення ступеня відповідності фактичних результатів діяльності об'єкта контролю запланованим результатам;

економність: встановлення стану досягнення об'єктом контролю запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу бюджетних коштів або досягнення максимального результату при їх використанні;

законність:

– встановлення відповідності законодавству управлінських рішень об'єктів контролю, спрямованих на реалізацію повноважень, визначених Законом України від 02.06.2016 № 1402 «Про судоустрій і статус суддів», щодо планування та використання бюджетних коштів, в тому числі на забезпечення ліквідації апеляційних загальних судів;

– дотримання вимог законодавства під час управління наявними фінансовими та матеріально-технічними ресурсами, спрямованими на досягнення результативних показників під час виконання бюджетної програми;

– дотримання законодавства під час придбання товарів, робіт та послуг, здійснення розрахункових операцій за одержані матеріальні цінності, виконані роботи, отримані комунальні та інші послуги згідно з умовами договорів, а також з оплати праці;

своєчасність і повнота прийняття управлінських рішень:

– своєчасність і повнота прийняття управлінських рішень, що стосуються предмета контрольного заходу;

– стан внутрішнього контролю.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту:

часові: 2018 та 2019 роки;

географічні: м. Київ, Бахмут, Маріуполь, Львів, Одеса, Харків.

Термін проведення аудиту: грудень 2019 року – лютий 2020 року.

Методика проведення аудиту:

вивчення та аналіз нормативно-правових і розпорядчих актів, прийнятих управлінських рішень, даних бюджетної, фінансової та статистичної звітності, первинних документів, а також даних, отриманих на запити Рахункової палати від Державної судової адміністрації України та ліквідаційних комісій апеляційних судів.

ВСТУП

Стратегією реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки¹ встановлено пріоритети реформування судової влади, які мають забезпечити **необхідні позитивні зрушення** у функціонуванні відповідних правових інститутів, зокрема стабільне, своєчасне та якісне забезпечення судів професійними кадрами, підвищення довіри до правосуддя.

Водночас останні рішення найвищого органу суддівського самоврядування – з'їзду суддів України – констатують функціонування судової влади в Україні в умовах недостатнього кадрового забезпечення, у тому числі внаслідок ліквідації та реорганізації судів.

Аудитами Рахункової палати, проведеними раніше, встановлені окремі фактори, які загрожують ефективному реформуванню судоустрою, серед яких, зокрема, незабезпечення особливого порядку фінансування судів і діяльності суддів; незабезпечення судів належними приміщеннями для здійснення правосуддя; значний дефіцит повноважних суддів; непропорційне навантаження на суддів і працівників апарату судів через довготривалий процес кваліфікаційного оцінювання суддів, що призводить до нагромадження нерозглянутих судових справ та негативно впливає на доступ до правосуддя громадян України.

Під час аудиту, який здійснюється вперше, проаналізовано, зокрема, процеси ліквідації та утворення апеляційних судів, ідентифіковано та оцінено ризики управління бюджетними коштами з метою врахування їх можливих наслідків для суспільства (Додаток до Звіту).

I. ОЦІНКА СТАНУ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО, ОРГАНІЗАЦІЙНО-КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ АПЕЛЯЦІЙНИХ ЗАГАЛЬНИХ СУДІВ

1.1. Стан нормативно-правового забезпечення

Статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 задекларовано право кожного на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення.

Статтями 124 та 125 Конституції України визначено, що **правосуддя в Україні здійснюють виключно суди**. Судоустрій в Україні будується за принципами **територіальності та спеціалізації** і визначається законом.

¹ Схвалено Указом Президента України від 20.05.2015 № 276/2015.

Суд утворюється, реорганізовується і ліквідується законом, проект якого вносить до Верховної Ради України Президент України після консультацій з Вищою радою правосуддя (далі – ВРП).

Організацію судової влади та здійснення правосуддя в Україні визначає Закон України від 02.06.2016 № 1402 «Про судоустрій і статус суддів» (із змінами від 12.07.2018 № 2509, далі – Закон № 1402).

Відповідно до статті 17 Закону № 1402 судоустрій будується за принципами територіальності, спеціалізації та інстанційності.

Найвищим судом у системі судоустрою є Верховний Суд.

Систему судоустрою складають: місцеві суди; апеляційні суди; Верховний Суд.

Статтею 26 Закону № 1402 передбачено, що апеляційні суди діють як суди апеляційної інстанції, а у випадках, визначених процесуальним законом, як суди першої інстанції, з розгляду цивільних, кримінальних, господарських, адміністративних справ, а також справ про адміністративні правопорушення.

Апеляційними судами з розгляду цивільних і кримінальних справ, а також справ про адміністративні правопорушення, є апеляційні суди, які утворюються в апеляційних округах.

Апеляційний суд відповідно до статті 27 Закону № 1402:

– здійснює правосуддя у порядку, встановленому процесуальним законом;

– аналізує судову статистику, вивчає та узагальнює судову практику, інформує про результати узагальнення судової практики відповідні місцеві суди, Верховний Суд;

– надає місцевим судам методичну допомогу в застосуванні законодавства;

– здійснює інші повноваження, визначені законом.

Згідно з частиною другою статті 28 Закону № 1402 суддя апеляційного суду здійснює правосуддя в порядку, встановленому процесуальним законом, а також інші повноваження, визначені законом.

Статтею 126 Закону № 1402 передбачено, що для захисту професійних інтересів суддів та вирішення питань внутрішньої діяльності судів в Україні діє суддівське самоврядування – самостійне колективне вирішення зазначених питань суддями.

Суддівське самоврядування є однією з гарантій забезпечення незалежності суддів. Діяльність органів суддівського самоврядування має сприяти створенню належних організаційних та інших умов для забезпечення нормальної діяльності судів і суддів, утверджувати незалежність суду, забезпечувати захист суддів від втручання в їхню діяльність, а також підвищувати рівень роботи з кадрами у системі судів.

До питань внутрішньої діяльності судів належать питання організаційного забезпечення судів та діяльності суддів, соціальний захист суддів та їхніх сімей, а також інші питання, що безпосередньо не пов'язані зі здійсненням правосуддя.

Відповідно до статті 127 Закону № 1402 суддівське самоврядування в Україні здійснюється через **збори суддів** місцевого суду, **апеляційного суду**, вищого спеціалізованого суду (а у передбачених цим Законом випадках – апеляційної палати вищого спеціалізованого суду), Пленум Верховного Суду; Раду суддів України; з'їзд суддів України.

Державним органом у системі правосуддя, який здійснює **організаційне та фінансове** забезпечення діяльності органів судової влади у межах повноважень, установлених законом, згідно з частиною першою статті 151 Закону № 1402 є **Державна судова адміністрація України** (далі – ДСАУ).

ДСАУ відповідно до частини першої статті 152 Закону № 1402:

- представляє суди у відносинах із Кабінетом Міністрів України та Верховною Радою України під час підготовки проєкту закону про Державний бюджет України на відповідний рік у межах повноважень, визначених цим Законом;

- забезпечує належні умови діяльності судів, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – ВККСУ), Національної школи суддів України та органів суддівського самоврядування в межах повноважень, визначених цим Законом;

- готує бюджетний запит;

- організовує комп'ютеризацію судів для здійснення судочинства, діловодства, інформаційно-нормативного забезпечення судової діяльності та забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, затверджує Загальний класифікатор спеціалізацій суддів та категорій справ; забезпечує суди необхідними технічними засобами фіксування судового процесу в межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України на фінансування відповідних судів;

- забезпечує впровадження електронного суду; здійснює заходи щодо організації обміну електронними документами між судами та іншими державними органами і установами;

- розробляє та затверджує за погодженням із ВРП Типове положення про апарат суду;

- здійснює управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління ДСАУ;

- здійснює інші повноваження, визначені законом, тощо.

Рішенням ВРП від **17.01.2019 № 141/0/15-19** затверджено Положення про Державну судову адміністрацію України².

Відповідно до підпункту 6 пункту 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України³, частини третьої статті 19, частини другої статті 26,

² У 2018 році діяло Положення про Державну судову адміністрацію України, затвержене рішенням Ради суддів України від 22.10.2010 № 12, у редакції рішення Ради суддів України від 04.06.2015 № 50 (із змінами від 02.10.2015 № 102).

³ Розділ XV Конституції України доповнено пунктом 16¹ згідно із Законом України від 02.06.2016 № 1401.

пункту 40 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1402 Указом Президента України від 29.12.2017 № 452/2017 «Про ліквідацію апеляційних судів та утворення апеляційних судів в апеляційних округах» постановлено ліквідувати 25 апеляційних судів та утворити 24 апеляційних суди в апеляційних округах.

Скорочення кількості судів зумовлено ліквідацією Апеляційного суду Київської області та Апеляційного суду міста Києва та утворенням Київського апеляційного суду в апеляційному окрузі, що включає Київську область і місто Київ, з місцезнаходженням у місті Києві.

Частиною третьою статті 147 Закону № 1402 передбачено, що **ДСАУ забезпечує виконання рішень про утворення чи припинення (ліквідацію) судів.**

На виконання цих положень наказом ДСАУ від 20.09.2018 № 474 «Про забезпечення виконання Указу Президента України від 29.12.2017 № 452/2017» в апеляційних судах утворено ліквідаційні комісії та затверджено план заходів з ліквідації судів, яким визначено термін здійснення заходів щодо приймання-передання основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових документів.

Протягом 2018 року проведено державну реєстрацію новостворених судів, наказами ДСАУ призначено тимчасово виконуючих обов'язки керівників апаратів судів, у газеті «Голос України» 03.10.2018 опубліковано повідомлення про початок роботи апеляційних судів.

Станом на 01.02.2020 не завершено ліквідації 12 апеляційних судів. Затягування цих процесів спричинено наявністю у штаті непереведених суддів, невіршенням питань погашення заборгованості та передачі приміщень і споруд.

Відповідно до статті 130 Конституції України, частини першої статті 146 Закону № 1402 **держава має забезпечувати фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів.** У Державному бюджеті України окремо визначаються видатки на утримання судів з урахуванням пропозицій ВРП.

Згідно зі статтею 87 Бюджетного кодексу України до видатків, що здійснюються з Державного бюджету України, віднесено **видатки на судову владу.**

Пунктом 45 розділу XII Закону № 1402 Кабінету Міністрів України доручено передбачати у проектах законів про Державний бюджет України на 2017 та наступні роки **видатки, пов'язані з реалізацією положень цього Закону.**

Засади фінансування судів регулюються статтею 148 Закону № 1402, частинами першою - третьою якої визначено, що **фінансування всіх судів в Україні здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.** ДСАУ здійснює функції головного розпорядника коштів Державного бюджету України, зокрема, щодо фінансового забезпечення діяльності всіх інших судів.

Пунктом 4¹ розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України встановлено, що перерозподіл видатків між розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня у системі ДСАУ у межах загального обсягу бюджетних призначень за відповідною бюджетною програмою окремо за загальним та спеціальним фондами державного бюджету здійснюється ДСАУ.

Відповідно до частини другої статті 148 Закону № 1402 видатки загального фонду Державного бюджету України на утримання судів належать **до захищених статей видатків** Державного бюджету України.

Зазначена норма Закону № 1402 **не узгоджується** зі статтею 55 Бюджетного кодексу України, яка не передбачає віднесення до захищених видатків бюджету усіх видатків на утримання судів і містить вичерпний перелік захищених видатків бюджету – на оплату праці, нарахування на заробітну плату, поточні трансферти населенню тощо, що потребує відповідного правового врегулювання.

Таким чином, нормативно-правова база в цілому визначає повноваження апеляційних судів та функції ДСАУ щодо організаційного та матеріального забезпечення належних умов для здійснення правосуддя.

Водночас потребує відповідного правового врегулювання неузгодженість норм частини другої статті 148 Закону № 1402 зі статтею 55 Бюджетного кодексу України щодо визначення видатків на утримання судів захищеними статтями Державного бюджету України.

1.2. Оцінка стану організаційно-кадрового забезпечення виконання повноважень судами

Адміністративними посадами в суді відповідно до частини першої статті 20 Закону № 1402 є посади голови суду та заступника (заступників) голови суду. У суді, кількість суддів у якому перевищує десять суддів, може бути обраний один заступник голови суду, а в суді, кількість суддів у якому перевищує тридцять суддів, – не більше двох заступників голови суду (частина десята цієї статті).

Голова апеляційного суду відповідно до статті 29 Закону № 1402, зокрема:

– представляє суд як орган державної влади у зносинах з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами;

– визначає адміністративні повноваження заступників голови апеляційного суду;

– контролює ефективність діяльності апарату суду, погоджує призначення на посади керівника апарату суду, заступника керівника апарату суду, вносить подання про застосування до керівника апарату суду, його заступника заохочення або накладення дисциплінарного стягнення відповідно до законодавства;

– видає на підставі акта про призначення судді на посаду, переведення судді, звільнення судді з посади, а також у зв'язку з припиненням повноважень судді відповідний наказ;

– повідомляє ВККСУ та ДСАУ, а також через вебпортал судової влади про вакантні посади суддів в апеляційному суді у триденний строк з дня їх утворення;

– забезпечує виконання рішень зборів суддів апеляційного суду.

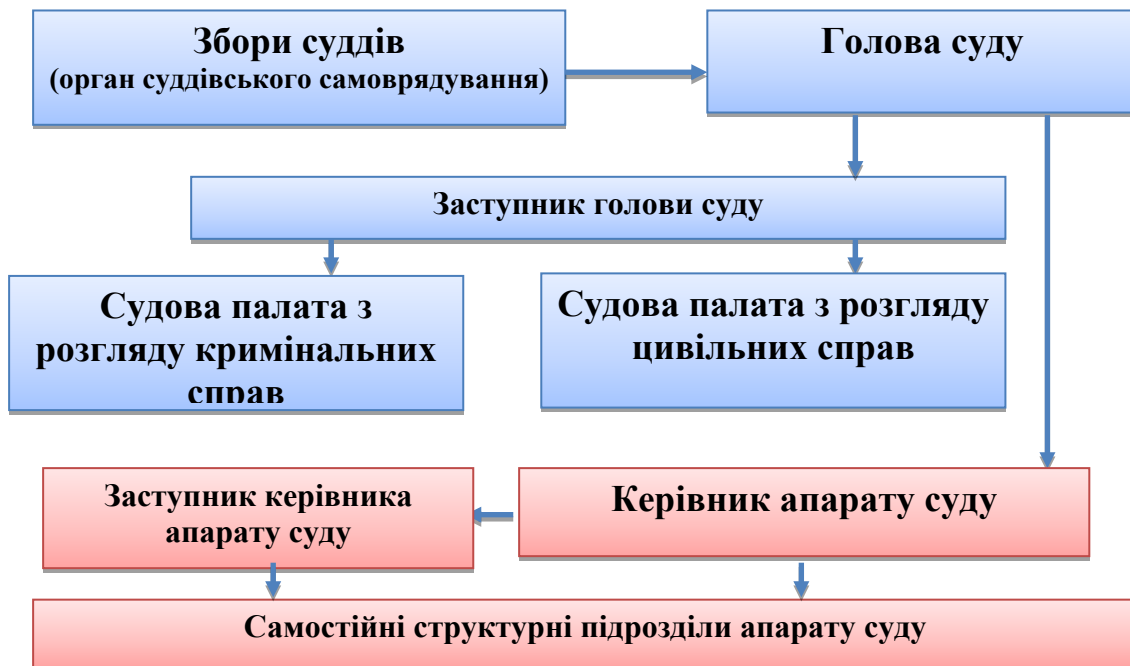
Відповідно до статті 155 Закону № 1402 організаційне забезпечення роботи суду здійснює його апарат, який очолює керівник апарату суду, що призначається за погодженням голови апеляційного суду Головою ДСАУ.

Структура і штатна чисельність апаратів апеляційних судів затверджуються ДСАУ за погодженням з головою суду в межах видатків на утримання суду.

Організаційно-управлінська структура апеляційного суду зображена на схемі.

Схема

Структура апеляційного суду

Як вбачається зі Схеми, органом суддівського самоврядування в апеляційних судах є збори суддів, які скликаються головою суду за власною ініціативою або на вимогу не менше третини загальної кількості суддів цього суду (частина друга статті 128 Закону № 1402).

Виконання рішень зборів суддів за дорученням зборів покладається на голову відповідного суду або його заступника (частина 12 статті 128 Закону № 1402).

У складі апеляційного суду можуть утворюватися судові палати з розгляду окремих категорій справ. Рішення про утворення та склад судової палати, а також про обрання секретаря судової палати приймаються зборами

суддів апеляційного суду за пропозицією голови суду (стаття 26 Закону № 1402).

Положення про апарат суду розробляється на підставі типового положення про апарат суду та затверджується зборами суддів відповідного суду (частина друга статті 155 Закону № 1402).

Наказом ДСАУ від **08.02.2019 № 131** затверджено Типове положення про апарат суду.

Керівник апарату суду несе персональну відповідальність за належне організаційне забезпечення суду, суддів та судового процесу, функціонування автоматизованої системи документообігу суду, інформує збори суддів про свою діяльність (частина третя статті 155 Закону № 1402).

Керівник апарату суду призначає на посаду та звільняє з посади працівників апарату суду, застосовує до них заохочення та накладає дисциплінарні стягнення. Добір працівників апарату суду здійснюється на конкурсній основі, крім випадків переведення державних службовців відповідно до законодавства про державну службу (частина п'ята статті 155 Закону № 1402).

Згідно зі статтею 157 Закону № 1402 кожний суддя має помічника (помічників), статус і умови діяльності якого (яких) визначаються цим Законом та Положенням про помічника судді, затвердженим Радою суддів України⁴.

Відповідно до частини шостої статті 19 Закону № 1402 кількість суддів у суді загальної юрисдикції визначає ДСАУ за погодженням з ВРП з урахуванням судового навантаження та в межах видатків, визначених у Державному бюджеті України на утримання судів та оплату праці суддів.

ДСАУ за погодженням з ВРП від 31.07.2018 № 2454/0/15-18 наказом від **31.07.2018 № 373**⁵ визначено кількість суддів в апеляційних судах, утворених в апеляційних округах, – **964 особи**. Пунктом 2 цього наказу визнано таким, що втратив чинність, наказ ДСАУ від 08.08.2017 № 843 «Про визначення кількості суддів у місцевих загальних судах, апеляційних судах областей, міста Києва» в частині кількості суддів апеляційних судів областей та міста Києва.

Зазначеними управлінськими рішеннями фактично проведено **скорочення** кількості суддів на **235 одиниць** порівняно зі штатним складом суддів у ліквідованих судах (1199 одиниць).

Згідно з частиною п'ятою статті 126 Конституції України суддя обіймає посаду безстроково. **Відповідно до статті 112 Закону № 1402 суддя може бути звільнений з посади виключно з підстав, визначених частиною шостою статті 126 Конституції України.** Рішення про звільнення судді з посади ухвалює ВРП в порядку, встановленому Законом України від 21.12.2016 № 1798 «Про Вищу раду правосуддя» (далі – Закон № 1798).

Звільнення судді з посади у зв'язку із ліквідацією суду Конституцією України не передбачено.

⁴ Рішенням Ради суддів України від 18.05.2018 № 21.

⁵ «Про визначення кількості суддів апеляційних судів, утворених в апеляційних округах».

Статтею 82 Закону № 1402 встановлено можливість переведення судді на посаду судді до іншого суду того самого або нижчого рівня без конкурсу у випадку ліквідації суду.

Суддя може бути переведений на посаду судді до іншого суду ВРП у порядку, передбаченому законом. Переведення судді на посаду судді до іншого суду здійснюється на підставі та в межах рекомендації ВККСУ.

Аудитом встановлено, що процес переведення суддів до новостворених судів був довготривалим. Протягом 2019 року у штатах 21 апеляційного загального суду, що ліквідовувались, залишалось 107 суддів, стосовно яких не було вирішено питання звільнення чи переведення.

Упродовж припинення повноважень (від 1 до 12 місяців) цим суддям з 01.10.2018 по 01.01.2020 виплачено суддівської винагороди та інших виплат у загальній сумі **65 934,3 тис. грн, що є непродуктивним використанням коштів державного бюджету.**

Станом на 01.01.2020 не переведено 9 суддів.

Слід зазначити, що наказами ДСАУ затверджується кількість суддів, що визначається з урахуванням плану розгляду **модельних судових справ та модельного навантаження на суддю** і є граничною чисельністю суддів. План розгляду модельних справ передбачає стовідсотковий розгляд всіх вхідних справ, а також скорочення залишку нерозглянутих справ для приведення строку очікування розгляду справ до оптимальних параметрів.

Згідно з наданими апеляційним, місцевим господарським та місцевим адміністративним судам роз'ясненнями ДСАУ щодо підготовки та подання на затвердження штатних розписів судів⁶, штатна чисельність суддів, що затверджується штатними розписами, **має відповідати вимогам статті 51 Бюджетного кодексу України:** забезпеченість бюджетними асигнуваннями, затвердженими кошторисом суду, що розраховані на оплату праці з урахуванням граничної (модельної) чисельності.

Оскільки потребу у видатках на оплату праці стовідсотково не задоволено, судам **рекомендовано штатний розпис суду затверджувати лише з урахуванням кількості переведених суддів до новоутворених судів.**

Радою суддів України на виконання рішення XVI з'їзду суддів провадиться робота щодо визначення оптимальних нормативів судового навантаження. Таке дослідження має на меті визначити науково-обґрунтований рівень навантаження на суддів, затрати часу для розгляду різних категорій справ, що є основою для встановлення коефіцієнтів складності справ – формування модельної справи. **На час проведення аудиту розроблення нових науково-обґрунтованих нормативів навантаження на суддів триває.**

Інформацію про штатну та фактичну чисельність працівників апеляційних судів наведено у таблиці 1.

⁶ Листи ДСАУ від 18.10.2018 № 10-20210/18 та від 04.01.2019 № 11-196/19.

Кадрове забезпечення апеляційних судів протягом 2018–2019 років

№ з/п	Найменування посад	01.01.2018		01.01.2019		01.01.2020	
		штатна чисельність	фактична чисельність	штатна чисельність	фактична чисельність	штатна чисельність	фактична чисельність
1	Голова суду	1199	25	966	21	964	24
2	Заступник голови		43		25		31
3	Судді		640		628		585
4	Керівник апарату	3890	25	3138	22	3271	25
5	Працівники патронатної служби		961		925		899
6	Державні службовці		1654		1691		1723
7	Інші працівники		240		441		432
Всього		5089	3588	4104	3753	4235	3719

Дані, зазначені в таблиці 1, свідчать про зменшення протягом 2018–2019 років в апеляційних судах фактичної чисельності суддів. Загалом станом на 01.01.2020 чисельність суддів зменшилася на **68 осіб**. Зазначене зумовлено звільненням і переведенням суддів, а також непроведенням добору кандидатів на посаду судді.

За даними ДСАУ, з урахуванням незавершеного процесу переведення або звільнення **9 суддів** ліквідованих апеляційних судів, станом на 01.01.2020 **вакантними є 333 посади** суддів, заповненість визначеної граничної чисельності суддів становить **66,4 відсотка**.

Нижчі показники мають такі апеляційні суди:

- Харківський – **48,3 відс.** (29 суддів з 60, що визначені ДСАУ);
- Одеський – **60 відс.** (27 суддів з 45, визначених ДСАУ);
- Львівський – **62 відс.** (31 суддів з 50, визначених ДСАУ).

В окремих судах заповненість посад суддів становить менше 50 відсотків.

За даними ДСАУ, протягом 2018 року на розгляді в апеляційних судах знаходилось більше **388 тис. справ** і матеріалів, розглянуто більше **330 тис. справ** і матеріалів (в розрахунку на 1 суддю – 490), 2019 року – більше **380 тис. справ** і матеріалів, розглянуто більше **347 тис. справ** і матеріалів (в розрахунку на 1 суддю – 542).

Незважаючи на збільшення навантаження на суддів, залишок нерозглянутих модельних справ станом на 01.01.2020 збільшився до 50 035 порівняно із залишком на 01.01.2019 (46 587 справ).

Згідно зі статтею 93 Закону № 1402 ВККСУ проводить кваліфікаційне оцінювання суддів, вносить до ВРП рекомендацію про призначення кандидата на посаду судді.

ВРП розглядає рекомендації ВККСУ та ухвалює рішення щодо внесення Президентові України подання про призначення судді на посаду (стаття 36 Закону № 1798).

Через припинення 07.11.2019 повноважень членів колишнього складу ВККСУ, на виконання Закону України від 16.10.2019 № 193 «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» (далі – Закон № 193) зупинено важливі процедури, що позначилось на роботі всієї судової системи. Зокрема, **зупинено кваліфікаційне оцінювання суддів на відповідність займаній посаді, добір кандидатів на посаду судді, конкурси в суди.**

Призначення на посаду членів ВККСУ за результатами конкурсу належить до повноважень ВРП (стаття 95 Закону № 1402 у редакції Закону № 193). До складу комісії для проведення конкурсу на зайняття посади члена ВККСУ входять: 1) три особи, обрані Радою суддів України із числа її членів; 2) три особи із числа міжнародних експертів, запропонованих міжнародними та іноземними організаціями, з якими Україна співпрацює у сфері запобігання та протидії корупції відповідно до міжнародних договорів України, до складу Громадської ради міжнародних експертів, утвореної відповідно до Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» (стаття 95¹ Закону № 193).

ВРП 12 грудня 2019 року оголосила про початок конкурсу на зайняття посади члена ВККСУ та про формування конкурсної комісії.

Рада суддів України надала ВРП пропозиції щодо складу конкурсної комісії для проведення конкурсу на зайняття посади члена ВККСУ, міжнародні та іноземні організації, з якими Україна співпрацює у сфері запобігання та протидії корупції, власних пропозицій не надали.

Довідково. Прес-служба ВРП з посиланням на засідання Міжнародної консультативної ради при ВРП повідомляла: «внаслідок того, що закон не передбачає чітких прозорих процедур, міжнародні організації наразі утримуються від направлення кандидатур експертів до складу конкурсної комісії з відбору кандидатів до ВККСУ.

Оскільки з боку Венеційської комісії, Верховного Суду, представництва ЄС в Україні та посольства Канади висловлені серйозні застереження щодо змісту і процедури прийняття Закону № 193, ВРП, перебуваючи у постійному діалозі з європейськими організаціями, наразі продовжила термін подання кандидатур міжнародних експертів до 10 березня 2020 року.

ВРП порушувала питання перед Верховною Радою України, Конституційним Судом України, що Україна не може примусити міжнародні організації виконати Закон України».

Зазначене тимчасово заблокувало роботу з добору кандидатів на посаду судді, проведення конкурсів у суди, де є вакантними суддівські посади, і суди, відповідно, не можуть здійснювати правосуддя з дотриманням розумних термінів розгляду справ.

Довготривалість процедури переведення суддів під час ліквідації судів гальмувала судову реформу, що стало тягарем для державного бюджету через надлишкові непродуктивні витрати на виплату суддівської

винагороди суддям, які не здійснювали правосуддя в апеляційних судах, у загальній сумі 65 934,3 тис. гривень.

Нові науково-обґрунтовані нормативи навантаження на суддів ще розробляються, водночас затверджену ДСАУ та погоджену ВРП граничну кількість суддів в апеляційних судах заповнено лише на 66,4 відс. посад, що зумовлює накопичення нерозглянутих справ.

В умовах блокування роботи та неможливості здійснення ВККСУ повноважень, незаповнення вакантних посад суддів та невиконання повноважень щодо розгляду судових справ суддями, в яких закінчився п'ятирічний термін перебування на посаді, призводять до значного навантаження на суддів, що здійснюють правосуддя, та впливає на терміни розгляду справ.

1.3. Оцінка стану внутрішнього контролю

Частиною третьою статті 26 Бюджетного кодексу України встановлено, що розпорядники бюджетних коштів в особі їх керівників організують **внутрішній контроль і внутрішній аудит** та забезпечують їх здійснення у своїх закладах та підвідомчих бюджетних установах.

Основні засади здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062 (далі – постанова № 1062), поширюються і на установи сфери правосуддя.

Пунктом 6 Положення про Державну судову адміністрацію України, затвердженого рішенням ВРП від 17.01.2019 № 141/0/15-19, передбачено, що ДСАУ відповідно до визначених завдань, зокрема:

- **організовує внутрішній контроль** та забезпечує його здійснення в ДСАУ, її територіальних управліннях, на державних підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери управління ДСАУ;
- **організовує внутрішній аудит** та забезпечує його здійснення в ДСАУ, її територіальних управліннях, на державних підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери управління ДСАУ.

ДСАУ як головним розпорядником бюджетних коштів здійснюється внутрішній контроль за повнотою надходжень, взяттям бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачами бюджетних коштів і витрачанням ними бюджетних коштів шляхом аналізу квартальної та річної фінансової і бюджетної звітності, що надається підвідомчими установами відповідно до вимог наказу Мінфіну від 24.01.2012 № 44 «Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 09.02.2012 за № 196/20509 (зі змінами).

Відповідно до статті 26 Бюджетного кодексу України, постанови № 1062 з метою вдосконалення внутрішнього контролю в апеляційних судах видано власні накази про **організацію системи внутрішнього контролю в апаратах судів**.

Наказом ДСАУ від 04.07.2016 № 131 затверджено Положення про облікову політику місцевих та **апеляційних судів** загальної юрисдикції, Державної судової адміністрації України та її територіальних управлінь, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України.

Для забезпечення належної організації ведення бухгалтерського обліку, складання та подання звітності наказом ДСАУ від 04.07.2016 № 132 затверджено Типове положення про організацію бухгалтерського обліку в місцевих та апеляційних судах загальної юрисдикції, Державній судовій адміністрації України та її територіальних управліннях, Вищій кваліфікаційній комісії суддів України, Національній школі суддів України (далі – Положення № 132).

Положенням № 132 визначено, що організація бухгалтерського обліку має забезпечувати повноту, достовірність та своєчасність відображення фактів фінансово-господарської діяльності в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності; **дотримання вимог бюджетного законодавства, зокрема щодо економного та ефективного витрачання бюджетних коштів; контроль за наявністю та рухом майна.**

Проведеними в апеляційних судах аудитами встановлено, що на підставі зазначених управлінських рішень видано накази судів щодо організації бухгалтерського обліку.

Наказом ДСАУ від 07.11.2016 № 228 затверджено положення про структурні підрозділи, зокрема Положення про управління бухгалтерського обліку та звітності, відповідно до якого одним з основних завдань управління, є **прийняття та перевірка фінансових звітів підзвітних установ**, складання зведеної фінансової звітності про виконання загального та спеціального фондів кошторису ДСАУ як головного розпорядника бюджетних коштів.

Аудитами **не виявлено системних порушень ведення бухгалтерського обліку, встановлено лише окремі недоліки в організації та веденні бухгалтерського обліку.**

Так, наказом Одеського АС від 28.02.2019 № 195-ос затверджено Положення про організацію бухгалтерського обліку Одеського апеляційного суду, в якому не враховано п.1 розділу II Методичних рекомендацій щодо облікової політики суб'єкта державного сектору, затверджених наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11 (далі – Методичні рекомендації щодо облікової політики № 11), про визначення переліку аналітичних рахунків. Під час аудиту наказом Одеського АС від 03.02.2020 № 22-ос затверджено Робочий план рахунків бухгалтерського обліку Одеського апеляційного суду.

Аудитом Київського АС встановлено заниження вартості основних засобів за субрахунком 1017 «Тварини та багаторічні насадження» на 57,0 тис. грн внаслідок неоприбуткування багаторічних насаджень, що вказує на неврахування рекомендацій пункту 1.1 розділу II Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11 (далі – Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів № 11).

Також внаслідок невідображення в обліку вебпорталу Київського АС занижено вартість нематеріальних активів за субрахунком 1211 «Авторське та суміжні з ним права». Водночас на розробку версії офіційного вебпорталу Київського АС для користувачів з вадами зору використано у 2019 році 70,5 тис. гривень. Зазначене свідчить про порушення при застосуванні Плану рахунків бухгалтерського обліку та про неврахування рекомендацій пункту 4 розділу II Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку нематеріальних активів суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11 (далі – Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку нематеріальних активів № 11).

Аудитом Харківського АС встановлено порушення п. 2 р. IV Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, затвердженого наказом Мінфіну 24.01.2012 № 44: у пояснювальній записці до річного звіту за 2018 рік не зазначено інформації про причини невикористання відкритих асигнувань в сумі 36,2 тис. грн у 2018 році та 2,9 тис. грн у 2019 році.

У ДСАУ функціонує відділ аудиту – самостійний структурний підрозділ, що **підпорядкований безпосередньо Голові ДСАУ, який спрямовує, координує та контролює його діяльність.**⁷ Основними завданнями відділу аудиту є надання Голові ДСАУ та/або керівникам об'єктів контролю рекомендацій за результатами проведених відповідних аудитів (фінансового, відповідності, ефективності).

Довідково. У відділі аудиту працює 8 спеціалістів, які повинні охоплювати контрольними заходами 706 об'єктів.

Згідно з наданою ДСАУ на запит Рахункової палати інформацією⁸ протягом 2018–2019 років відділом аудиту проведено 5 контрольних заходів (аудитів) в апеляційних судах (2018 рік – 3, 2019 рік – 2), а саме: аудити відповідності окремих питань в апеляційних судах Дніпропетровської та Харківської областей, Чернігівському апеляційному суді та аудит відповідності і фінансовий аудит в Апеляційному суді Київської області.

За результатами проведення аудиту відповідності і фінансового аудиту в Апеляційному суді Київської області **встановлено окремі порушення та недоліки, що вплинули на фінансово-господарську діяльність суду**, зокрема: порушення ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності у загальній сумі 11879,3 тис. грн; порушення правильності та повноти розрахунків з оплати праці у загальній сумі 2004,3 тис. грн, в тому числі, що призвели до 1620,5 тис. грн збитків; неприйняття управлінських рішень щодо погашення дебіторської заборгованості у сумі 1203,6 тис. грн, нездійснення керівником бухгалтерської служби контролю за її станом, неведення

⁷ Під час проведення аудиту чинне Положення про відділ аудиту Державної судової адміністрації України, затверджене наказом ДСАУ від 07.11.2016 № 228.

⁸ Лист ДСАУ від 10.02.2020 № 6-2727/20.

претензійно-позовної роботи щодо погашення такої заборгованості (виникла у 2008 році).

За результатами проведених аудитів керівникам об'єктів контролю надано пропозиції щодо удосконалення організації роботи та рекомендації щодо усунення виявлених порушень. Голові ДСАУ надавались доповідні записки про виявлені під час проведення контрольних заходів порушення та недоліки у діяльності об'єктів контролю з пропозиціями.

Таким чином, у локальних актах ДСАУ та апеляційних судів нормативно визначено систему внутрішнього контролю та облікову політику і створено правову основу для надання керівництву неупередженої інформації з проблемних питань для подальшого прийняття відповідних управлінських рішень.

Аудитом виявлено окремі недоліки та порушення при плануванні бюджетних асигнувань, веденні бухгалтерського обліку, водночас відділом аудиту планується та проводиться незначна кількість аудитів з питань фінансово-господарської діяльності апеляційних судів.

II. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АПЕЛЯЦІЙНИХ ЗАГАЛЬНИХ СУДІВ

2.1. Оцінка стану планування видатків та використання бюджетних коштів

Згідно з частиною третьою статті 148 Закону № 1402⁹ **функції головного розпорядника коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності всіх судів** (крім Верховного Суду), ВККСУ, органів суддівського самоврядування, Національної школи суддів України, самої ДСАУ, Служби судової охорони здійснює ДСАУ.

Законом України від 07.12.2017 № 2246 «Про Державний бюджет України на 2018 рік» (далі – Закон № 2246) ДСАУ за **КПКВК 0501020** «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними та вищими спеціалізованими судами» затверджені бюджетні призначення в сумі 13482337,2 тис. грн, з них: 10682337,2 тис. грн за загальним фондом, 2800000,0 тис. грн за спецфондом.

Законом України від 23.11.2018 № 2629 «Про Державний бюджет України на 2019 рік» (далі – Закон № 2629) ДСАУ за **КПКВК 0501020** «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя» (далі – КПКВК 0501020) затверджені бюджетні призначення в сумі

⁹ У редакції, чинній до внесення змін Законом України від 12.07.2018 № 2509 «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Вищий антикорупційний суд»» (далі – Закон № 2509).

14107265,5 тис. грн, з них 11 107 265,5 тис. грн за загальним фондом, 3 000 000,0 тис. грн за спецфондом.

Відповідно до **частини п'ятої статті 148 Закону № 1402** (із змінами, внесеними згідно із Законом № 2509) видатки на утримання судів у Державному бюджеті України **визначаються окремим рядком** щодо Верховного Суду, ВРП, апеляційної палати вищого спеціалізованого суду, а також у цілому щодо апеляційних та місцевих судів.

У додатку № 8 до Закону № 2246 бюджетні призначення апеляційним загальним судам затверджено у сумі 1 750 244,0 тис. грн, з яких із загального фонду 1 517 315,4 тис. грн, спеціального – 232 928,6 тис. гривень.

У додатку № 8 до Закону № 2629 бюджетні призначення апеляційним загальним судам затверджено у сумі 1 706 982,7 тис. грн, з яких із загального фонду 1 558 334,0 тис. грн, спеціального – 148 648,7 тис. гривень.

ДСАУ як головним розпорядником бюджетних коштів затверджено кошторисні асигнування апеляційним загальним судам на 2018 та 2019 роки у розмірі 98,4 відс. (1 750 244,0 тис. грн) та 47,4 відс. (1 718 717,1 тис. грн) до обрахованої потреби відповідно.

У кошторисах на 2019 рік переважно не забезпечено потребу за КЕКВ 2111 «Заробітна плата» на суму 1 548 360,5 тис. грн. та КЕКВ 2120 «Нарахування на оплату праці» на суму 271 837,1 тис. гривень.

ДСАУ затвердила кошторисні асигнування новоствореним апеляційним судам та апеляційним судам, що ліквідуються, на 2019 рік загалом на 11734,4 тис. грн більше, ніж бюджетні призначення, визначені у додатку № 8 до Закону № 2629.

За даними ДСАУ, внесення змін здійснювалось, зокрема, шляхом перерозподілу видатків загального та спеціального фондів державного бюджету між новоствореними апеляційними судами та апеляційними судами, що ліквідуються, в тому числі за рахунок резерву.

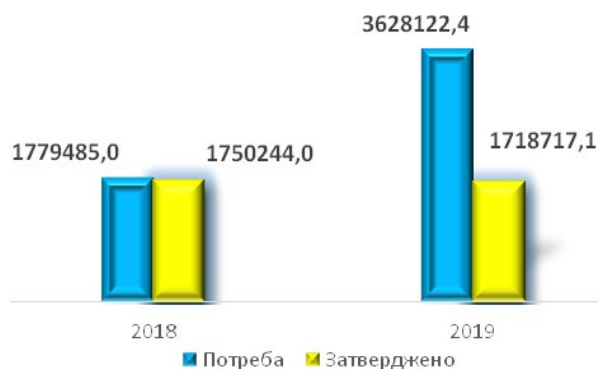
Частиною десятою статті 51 Бюджетного кодексу України встановлено, що у разі утворення державних органів у поточному бюджетному періоді, забезпечення їх діяльності у цьому періоді здійснюється в межах видатків, передбачених державним органам, які ліквідуються або реорганізуються у зв'язку з утворенням таких нових державних органів. У разі ліквідації або реорганізації державних органів у поточному бюджетному періоді, забезпечення їх діяльності у наступному бюджетному періоді до завершення процедур ліквідації або реорганізації здійснюється в межах видатків, передбачених новим державним органам, які визначені правонаступниками чи яким передаються функції органів, що ліквідуються або реорганізуються.

Відповідно до інформації ДСАУ у 2018–2019 роках апеляційні суди, що підлягали ліквідації, були включені у зв'язку з великим навантаженням щодо створення нових апеляційних судів до мережі розпорядників та одержувачів бюджетних коштів ДСАУ. У 2020 році ліквідаційні комісії включені до мережі новостворених апеляційних судів згідно з частиною десятою статті 51 Бюджетного кодексу України.

Співвідношення обсягів кошторисних асигнувань апеляційним загальним судам за КПКВК 0501020 (без змін) до розрахункової потреби відображено у діаграмі 1.

Діаграма 1. Співвідношення обсягів кошторисних асигнувань апеляційним загальним судам за КПКВК 0501020 (без змін) до розрахункової потреби

тис. грн

Як видно з діаграми 1, порівняно з 2018 роком обрахована потреба апеляційним загальним судам за КПКВК 0501020 на 2019 рік зросла більше ніж удвічі, переважно за КЕКВ 2111 «Заробітна плата»: з 1 251 885,5 тис. грн до 2 691 653,8 тис. гривень.

Аналізом стану дотримання основних вимог щодо складання, розгляду, затвердження та виконання кошторисів на об'єктах контролю встановлено, що під час розгляду проєктів кошторисів розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня ДСАУ не застосовувало норм пункту 29 Порядку складання, розгляду та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 (далі – Порядок № 228), щодо недопущення включення бюджетних асигнувань, не зумовлених потребою. Обрахування потреби в бюджетних асигнуваннях для кожного суду здійснювалось шляхом визначення результативних показників роботи судів з урахуванням плану вирішених модельних справ та доведених граничних видатків.

Так, під час проведення контрольного заходу в Київському АС встановлено, що ДСАУ у кошторисі за КПКВК 0501020 на 2019 рік за КЕКВ 2270 «Оплата комунальних послуг та енергоносіїв» цьому АС затверджено асигнувань у сумі 5 482,1 тис. грн та КЕКВ 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар» для придбання будівельних матеріалів, матеріалів для господарської діяльності та благоустрою території у сумі 5 556,3 тис. грн, але станом на 01.01.2019 та 01.01.2020 нерухомого майна у бухгалтерському обліку не відображено.

Встановлено, що Київський АС розміщено у будівлі Апеляційного суду м. Києва за адресою: 03110, м. Київ, вул. Солом'янська 2-А, без укладання договірних відносин та/або без прийняття ДСАУ відповідного управлінського рішення щодо розміщення новостворених судів у приміщеннях ліквідованих судів. Незважаючи на це, ДСАУ під час розгляду проєктів кошторисів розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня допущено включення

бюджетних асигнувань Київському АС на оплату комунальних послуг та енергоносіїв, придбання будівельних матеріалів, матеріалів для господарської діяльності та благоустрою території у сумі **11038,4 тис. гривень**.

При цьому Апеляційному суду м. Києва, який є балансоутримувачем вказаної будівлі, у кошторисі за КПКВК 0501020 на 2019 рік ДСАУ також затверджено асигнування на оплату комунальних послуг та енергоносіїв у сумі 3273,9 тис. гривень.

Подібно під час проведення контрольного заходу у Харківському АС встановлено, що за відсутності на його балансі приміщень, ДСАУ під час розгляду проєктів кошторисів допущено включення бюджетних асигнувань на утримання приміщень, не зумовлених потребою, в загальній сумі **433,7 тис. гривень**.

Крім цього, ДСАУ як головним розпорядником бюджетних коштів у порушення вимог пункту 20 Порядку № 228 не враховано об'єктивних потреб Харківського АС в коштах за КЕКВ 2240 «Оплата послуг (крім комунальних)» на суму 1227,3 тис. грн (доведені граничні обсяги видатків – 7168,5 тис. грн, обрахована потреба – 8395,8 тис. грн), а за КЕКВ 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар» до кошторису суду включено бюджетні асигнування, не зумовлені потребою, на загальну суму **451,9 тис. грн** (доведені граничні обсяги видатків – 4300,0 тис. грн, обрахована потреба – 3848,1 тис. гривень).

Також ДСАУ за відсутності потреби затверджено Одеському АС асигнувань на 2018 рік за КЕКВ 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар» у сумі **414,0 тис. грн**, Львівському АС – на 2019 рік за КЕКВ 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар» на **134,2 тис. грн** більше заявленої потреби.

Крім того, Львівським АС у порушення вимог статті 8 Закону України від 08.07.2010 № 2464 «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон № 2464) при розрахунках потреби у видатках за КЕКВ 2120 «Нарахування на оплату праці» на 2019 рік заплановано видатки на сплату єдиного внеску з фонду зарплати працюючих осіб з інвалідністю із застосуванням ставки 22,0 відс. замість 8,41 відс., що призвело до необґрунтованого завищення кошторисних асигнувань на **217,8 тис. гривень**.

При розрахунках потреби в коштах на сплату єдиного внеску з фонду заробітної плати на 2019 рік за КЕКВ 2120 «Нарахування на оплату праці» Львівським АС не враховано обмежень, передбачених пунктом четвертим частини першої статті 1 Закону № 2464, що призвело до затвердження ДСАУ кошторисних призначень на **6370,6 тис. грн** більше фактичної потреби. Залишок невикористаних відкритих асигнувань на кінець 2019 року за КЕКВ 2120 «Нарахування на оплату праці» становив 93,6 тис. гривень.

З метою забезпечення контролю за дотриманням розпорядниками коштів нижчого рівня вимог Порядку № 228, формування паспортів бюджетних програм, аналізу стану виконання показників паспортів бюджетних програм ДСАУ запроваджено звітування про виконання індивідуального кошторису та

паспортів бюджетних програм, відповідна інформація узагальнюється за юрисдикціями судів та у цілому за всіма судами. На підставі зведених річних звітів формується річний звіт про виконання паспортів бюджетних програм.

Дослідженням стану формування та виконання результативних показників затрат, продукту, якості та ефективності, які характеризують виконання бюджетної програми, та перевіркою звітів про виконання паспортів бюджетної програми щодо достовірності та відповідності фактично досягненим результативним показникам встановлено таке.

Результативні показники, які характеризують ступінь досягнення мети виконання бюджетної програми, затверджувались головним розпорядником бюджетних коштів (ДСАУ) у паспортах бюджетної програми КПКВК 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними та вищими спеціалізованими судами» на 2018 рік та «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів та установ системи правосуддя» на 2019 рік (далі – паспорт бюджетної програми за КПКВК 0501020).

Ціль державної політики, на досягнення якої спрямовано реалізацію бюджетної програми за КПКВК 0501020 на 2018 та 2019 роки, – формування ефективної системи правосуддя та підвищення якості правосуддя.

Мета бюджетної програми за КПКВК 0501020 у 2018 році – забезпечення належних умов діяльності місцевих та апеляційних судів усіх видів та спеціалізацій, вищих спеціалізованих судів та інших органів судової влади у системі ДСАУ, у 2019 році – забезпечення належних умов здійснення судочинства для повного та своєчасного розгляду судових справ.

Згідно із Загальними вимогами до визначення результативних показників бюджетних програм, затвердженими наказом Міністерства від 10.12.2010 № 1536, зареєстрованим у Міністерстві 27.12.2010 за № 1353/18648, **результативні показники поділяються** на показники затрат, продукту, ефективності та якості; **мають відповідати критеріям** реалістичності, актуальності, суспільної значимості, а також **характеризувати** реалізацію кожного напрямку використання бюджетних коштів. **Головні розпорядники бюджетних коштів застосовують ті результативні показники, які найкраще характеризують ступінь досягнення поставленої мети та виконання бюджетної програми.**

Встановлено, що у паспорті бюджетної програми за КПКВК 0501020 на 2019 рік порівняно з паспортом на 2018 рік немає показника якості «Зміна строку розгляду 1 модельної справи у порівнянні з попереднім роком».

Крім цього, ДСАУ порівняно з паспортом бюджетної програми за КПКВК 0501020 на 2018 рік у паспорті на 2019 рік значно змінено плановий рівень виконання результативних показників продукту «Кількість вирішених модельних справ» з 1 332 240 од. до 964 789 од. (на 28 відс.) та ефективності «Середній строк очікування розгляду модельної справи» з 90,2 дня до 249 днів, або у 2,76 рази.

Зазначене не дає змоги належно проаналізувати ефективність використання бюджетних коштів, співвідношення досягнутих результатів та

витрат, а також порівняти результати виконання бюджетних програм у динаміці за роками.

Довідково. ДСАУ з урахуванням рішення Ради суддів України від 25.02.2016 № 17 «Щодо нормативів фінансування судів» та рекомендацій міжнародних експертів розроблено Положення про порядок планування видатків судів на основі очікуваного результату, яке рекомендовано рішенням Ради суддів України від 16.09.2016 №61.

Відповідно до пункту 19 цього Положення модельний бюджет видатків споживання будується окремо для кожного суду на базі його плану вирішених модельних справ. ДП «Інформаційні судові системи» розроблено функціонал для переведення реальних справ у модельні за допомогою коефіцієнтів, що ґрунтуються на термінах розгляду.

Строки розгляду кожної категорії справ визначені на підставі дослідження, проведеного ДСАУ разом з Агентством США з міжнародного розвитку (USAID), підтвердженого експертним висновком Інституту економіко-правових досліджень Національної академії наук України та затвердженого рішенням Ради суддів України від 09.06.2016 № 46 «Щодо визначення коефіцієнта навантаження на суддів».

Модельна справа – це судова справа з умовним терміном розгляду 8-годинний робочий день.

Відповідно до затвердженої наказом ДСАУ від 07.06.2018 № 286 методики аналізу діяльності судів здійснюється аналіз ефективності роботи судової системи, що оприлюднюється на офіційному сайті.

Неукомплектування посад суддів від визначеної ДСАУ кількості зумовлює збільшення рівня навантаження на суддів та зменшення кількості розглянутих справ.

Так, відповідно до Звіту про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 0501020 станом на 01.01.2019 виконання вказаних результативних показників щодо розгляду модельних справ загалом у судовій системі становить:

- показник продукту «Кількість вирішених модельних справ» – 1 106 536 од., що менше плану на 225704 од.;
- показник ефективності «Середня кількість розглянутих модельних справ 1 суддею» – 212 од., що більше плану на 29 од.;
- показник ефективності «Середній строк розгляду 1 модельної справи» 167 днів, що більше плану на 76,8 дня;
- показник якості «Зміна строку розгляду 1 модельної справи у порівнянні з попереднім роком» – 21 відс, що більше плану на 26,8 відсотка.

Всі розбіжності пояснюються «незаповненням вакансій».

Крім цього, у Звіті про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 0501020 станом на 01.01.2019 наведено такі результативні показники якості:

- «Рівень довіри до правосуддя», джерело інформації – «незалежні соціологічні дослідження», рівень виконання 20 відс. при плановому показникові 40 відс.;
- «Рівень ефективності системи правосуддя», джерело інформації – «незалежні соціологічні дослідження», рівень виконання 20 відс. при плановому показникові 40 відсотків.

Вказані у Звіті про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК

0501020 станом на 01.01.2019 дані обґрунтовані посиланням на результати Другого всеукраїнського опитування населення України щодо довіри до судової влади, судової реформи та сприйняття корупції, проведеного в рамках програми USAID «Нове правосуддя».

Відповідно до Звіту про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 0501020 станом на 01.01.2020 виконання результативних показників та пояснення ДСАУ щодо їх відхилення в частині розгляду модельних справ загалом по судовій системі є такими:

– показник затрат «Кількість вхідних модельних справ» – 1 546 774 од., що більше плану на 291388 од. (розбіжність не пояснюється, оскільки збільшення цього показника не залежить від діяльності ДСАУ);

– показник продукту «Кількість вирішених модельних справ» – 1 399 782 од., що більше плану на 434 993 од. (розбіжність пояснюється «значним перенавантаженням суддів, що позначається на якості розгляду справ»);

– показник ефективності «Середня кількість розглянутих модельних справ 1 суддею» – 279 од., що більше плану на 96 од. (розбіжність пояснюється «значним перенавантаженням суддів унаслідок неукомплектованості їх кадрового складу відносно нормативної чисельності»);

– показник ефективності «Середній строк очікування розгляду 1 модельної справи» – 125 днів, що менше плану на 124 дні (розбіжність пояснюється «незаповненням вакансій»).

При цьому у паспорті бюджетної програми за КПКВК 0501020 не визначено результативних показників якості, які характеризують динаміку досягнення мети та виконання завдань бюджетної програми в частині розгляду модельних справ, що свідчить про недотримання ДСАУ вимог абзацу п'ятого пункту 5 Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Мінфіну від 10.12.2010 № 1536 (у редакції наказу Мінфіна від 15.06.2015 № 553), зареєстрованим у Мін'юсті 27.12.2010 за № 1353/18648 (далі – Вимог № 1536).

У Звіті про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 0501020 станом на 01.01.2020 наведено такі показники якості:

– «Рівень довіри до правосуддя», джерело інформації – «незалежні соціологічні дослідження», рівень виконання 40 відс. при плановому показникові 40 відс.;

– «Рівень ефективності системи правосуддя», джерело інформації – «незалежні соціологічні дослідження», рівень виконання 40 відс. при плановому показникові 40 відсотків.

Слід зазначити, що ДСАУ **не надано підтвердження інформації** щодо виконання зазначених вище результативних показників якості, а саме джерела інформації, яке проводило незалежні соціологічні дослідження, що свідчить про недотримання вимог пункту 7 Вимог № 1536.

У Звіті про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 0501020 за 2019 рік зазначено, що «аналіз стану виконання результативних показників

свідчить про те, що суддівський корпус суттєво недоукомплектований, що призводить до зростання навантаження на суддів, яке суттєво перевищує нормативне значення. Суддівський корпус не справляється з вхідним потоком судових справ. Через перенавантаження погіршується якість розгляду судових справ. Накопичуються залишки нерозглянутих справ. Термін очікування на розгляд справи далекий від нормативного (30 днів). Все це посилює негативне ставлення суспільства до судової системи...».

Зазначене **спричиняє ризики незабезпечення виконання завдань цивільного судочинства, встановлених статтею 2 Цивільного процесуального кодексу України, та кримінального провадження, встановлених статтею 2 Кримінального процесуального кодексу України, в частині справедливого, неупередженого та своєчасного розгляду і вирішення цивільних справ та застосування до кожного учасника кримінального провадження належної правової процедури.**

Таким чином, в окремих випадках планування видатків на забезпечення діяльності апеляційними загальними судами здійснювалось з недотриманням чинного законодавства, головним розпорядником бюджетних коштів під час розгляду проєктів кошторисів допущено включення бюджетних асигнувань, не зумовлених потребою, у сумі 19060,6 тис. гривень.

Результативні показники бюджетної програми за КПКВК 0501020 у 2018–2019 роках неповною мірою характеризують кількісні і якісні результати, що мають бути досягнуті у відповідному бюджетному періоді. Зазначене ускладнює оцінку досягнення цілей державної політики у вказаній сфері діяльності, не забезпечує належного контролю за результатами виконання бюджетних програм.

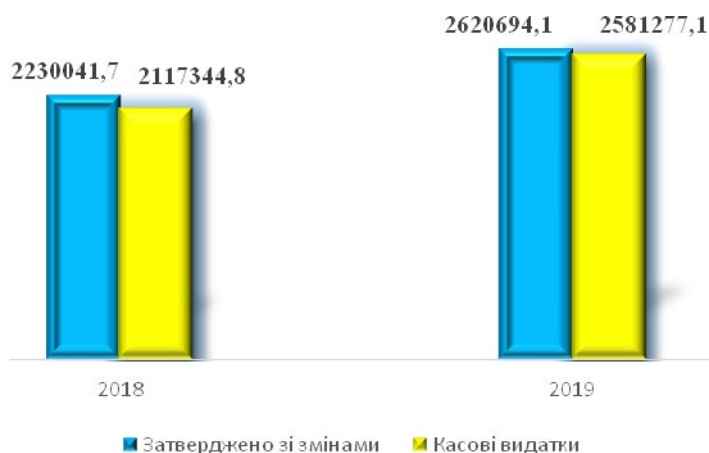
2.2. Результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів за КПКВК 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними та вищими спеціалізованими судами» в частині забезпечення діяльності апеляційних загальних судів

З урахуванням внесених змін кошторисні асигнування апеляційним судам загалом затверджено у сумі **2 230 041,7 тис. грн** у 2018 році та **2 620 694,1 тис. грн** у 2019 році, у тому числі судам, що ліквідуються, **1 710 814,4 тис. грн** та **295 696,5 тис. грн** відповідно.

Загальне співвідношення обсягів кошторисних асигнувань апеляційним загальним судам за КПКВК 0501020 з урахуванням внесених змін та касових видатків у 2018 та 2019 роках відображено на діаграмі 2.

Діаграма 2. Загальне співвідношення обсягів кошторисних асигнувань апеляційним загальним судам за КПКВК 0501020 з урахуванням внесених змін та касових видатків у 2018 та 2019 роках

тис. грн

Як свідчить діаграма 2, видатки загального та спеціального фондів проведені апеляційними судами в межах затверджених кошторисних асигнувань на 2018 та 2019 роки. Касові видатки становили 2 117 344,8 тис. грн у 2018 році та 2 581 277,1 тис. грн у 2019 році, у тому числі судів, що ліквідуються, 1 652 898,8 тис. грн та 277 969,1 тис. грн відповідно.

Встановлено, що протягом 2019 року ДСАУ у кошторисах судів, що ліквідуються, відповідними змінами затверджувались асигнування за КЕКВ 3000 «Капітальні видатки», а саме за КЕКВ 3132 «Капітальний ремонт інших об'єктів» – 22 629,2 тис. грн, КЕКВ 3142 «Реконструкція та реставрація інших об'єктів» – 5 943,0 тис. грн та КЕКВ 3143 «Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури» – 6 096,7 тис. грн, касові видатки за якими становили 17 279,5 тис. грн, 5 082,2 тис. грн та 2 942,8 тис. грн відповідно.

Затвердження ДСАУ у кошторисах судів, що ліквідуються, асигнувань за КЕКВ 3000 «Капітальні видатки» спричинено насамперед непроведенням процедури передачі приміщень та споруд від ліквідованих до новостворених апеляційних судів.

Так, станом на 01.01.2020 не завершено процедури ліквідації Апеляційного суду м. Києва, оскільки останнім не проведено оплати за виконані роботи з капітального ремонту приміщення, розпочаті під час процедури ліквідації. В Апеляційному суді Харківської області тривають ремонтно-реставраційні роботи з комплексного відновлення фасадів будівлі, розпочаті до процедури ліквідації.

Інформацію про використання АС коштів загального та спеціального фондів у розрізі економічної класифікації видатків бюджету наведено в таблиці 2.

**Дані щодо бюджетних асигнувань, використаних АС
за 2018–2019 роки**

тис. грн

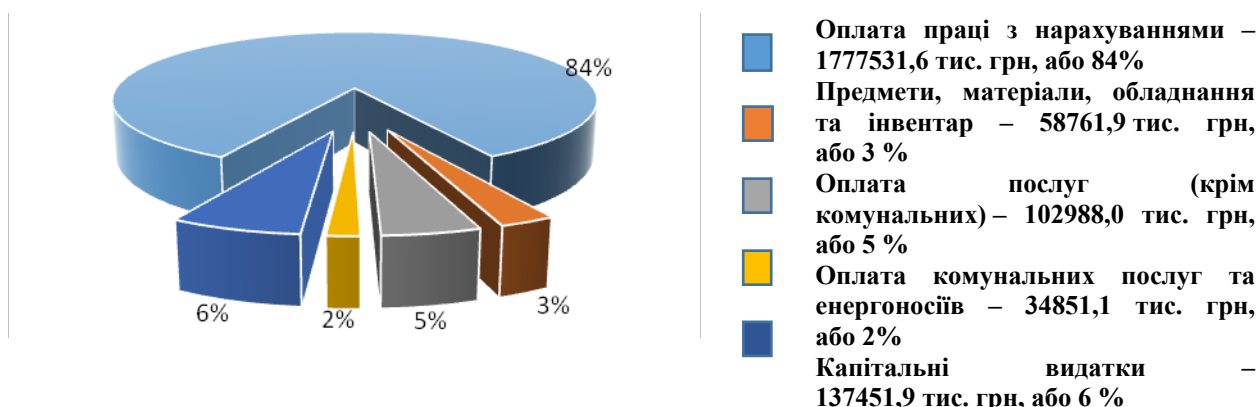
Найменування КЕКВ	Касові видатки					
	2018			2019		
	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього
КЕКВ 2000 Поточні видатки	1832330,9	152263,1	1979892,9	2041182,2	456575,6	2497546,2
2100 «Оплата праці і нарахування на заробітну плату», в т.ч.	1760988,7	16542,9	1777531,6	2003201,5	242260,5	2245462,0
2111 Заробітна плата	1513780,4	2780,2	1516560,6	1728568,4	231331,7	1959900,1
2120 Нарухування на оплату праці	247208,3	13762,7	260971,0	274633,1	10928,8	285561,9
2200 Використання товарів і послуг	71342,2	129529,2	200871,4	37782,1	212933,1	250715,2
2210 Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	8201,3	50560,6	58761,9	3155,4	67986,6	71142,0
2240 Оплата послуг (крім комунальних)	28289,8	74698,2	102988,0	1745,3	141600,3	143345,6
2270 Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	34851,1	0,0	34851,1	32881,4	414,8	33296,2
3000 Капітальні видатки	4129,4	133322,5	137451,9	2846,2	80884,7	83730,9
3110 Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	0,0	42145,7	42145,7	0,0	24694,7	24694,7
3121 Капітальне будівництво (придбання) житла	0,0	17289,8	17289,8	0,0	10149,8	10149,8
3122 Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	0,0	138,9	138,9	0,0	2525,0	2525,0
3132 Капітальний ремонт інших об'єктів	1961,1	45661,9	47623,0	0,0	32267,8	32267,8
3142 Реконструкція та реставрація інших об'єктів	2168,3	19399,8	21568,1	0,0	11150,8	11150,8
3143 Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури	0,0	8686,4	8686,4	2846,2	96,6	2942,8
Всього	1825856,8	285610,2	2117344,8	2044028,4	537460,3	2581277,1

Дані таблиці 2 свідчать, що касові видатки АС зросли з 2 117 344,8 тис. грн у 2018 році до 2 581 277,1 тис. грн у 2019 році, або на **22 відсотки**. Загалом поточні касові видатки апеляційних судів зросли у 2019 році порівняно з 2018 роком на 26 відс., переважно за рахунок збільшення видатків на оплату праці з нарахуваннями, водночас майже вдвічі зменшилися капітальні видатки установ.

Діаграма 3 відображає основні¹⁰ напрями використання у 2018 році касових видатків АС з урахуванням внесених до кошторисів змін.

¹⁰Не враховано КЕКВ 2250, КЕКВ 2282, КЕКВ 2730.

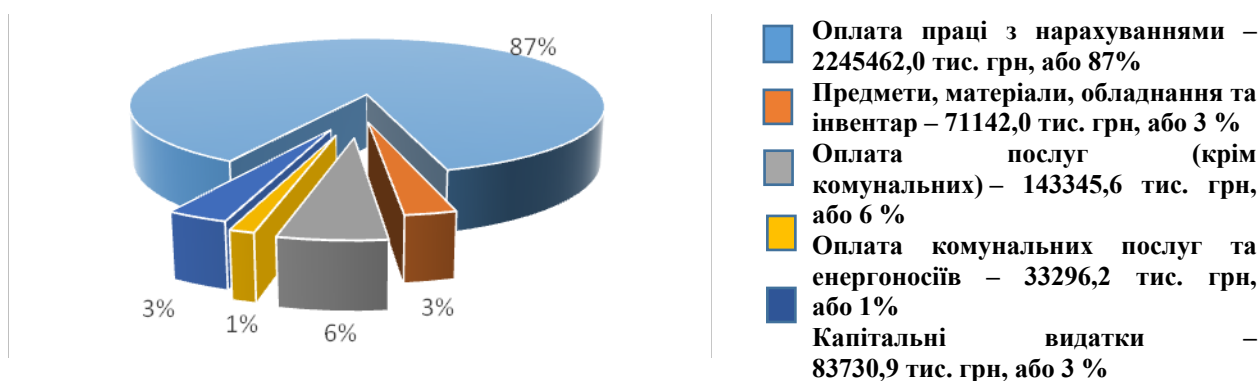
Діаграма 3. Структура касових видатків АС у 2018 році

Як видно з діаграми 3, касові видатки за КЕКВ 2110 «Оплата праці» становили 84 відс. загального обсягу (1 777 531,6 тис. грн), за КЕКВ 3000 «Капітальні видатки» – 6 відс. загального обсягу (137 451,9 тис. грн).

Діаграма 4 відображає основні напрями використання у 2019 році касових видатків АС з урахуванням внесених до кошторисів змін.

Діаграма 4. Структура касових видатків АС у 2019 році

Як видно з діаграми 4, касові видатки за КЕКВ 2110 «Оплата праці» становили 87 відс. загального обсягу (2 245 462,0 тис. грн), за КЕКВ 3000 «Капітальні видатки» – 3 відс. загального обсягу (83 730,9 тис. грн).

Порівняно з 2018 роком обсяг бюджетних коштів, використаних АС на оплату праці з нарахуваннями, у 2019 році збільшився на 467 930,4 тис. грн, або на 26,3 відс., натомість обсяг видатків розвитку зменшився на 53 721,0 тис. грн, або майже на 36 відсотків.

Під час проведення аудиту встановлено системні порушення та окремі факти неефективного використання коштів державного бюджету, а також проблемні питання, що потребують вирішення.

Аудитом ефективності використання коштів на оплату комунальних послуг та енергоносіїв встановлено: ДСАУ як головним розпорядником не доводились до апеляційних загальних судів та апеляційних судів, що ліквідуються, обґрунтовані ліміти споживання на теплову, електричну енергію, водопостачання (водовідведення), що призвело до планування та

використання бюджетних коштів зазначеними судами з порушенням вимог чинного законодавства, а саме:

– пункту 43 Порядку № 228 – видатки в загальній сумі 93 329,2 тис. грн (2018 рік – 45 735,5 тис. грн, 2019 рік – 47 593,7 тис. грн) встановлювались без затвердження головним розпорядником в установленому порядку лімітів споживання;

– частини третьої статті 51 Бюджетного кодексу України – видатки за комунальні послуги в сумі **68 147,3 тис. грн** (2018 рік – 34 851,1 тис. грн, 2019 рік – 33 296,2 тис. грн) фактично здійснювались без затвердження головним розпорядником лімітів споживання.

Під час аудиту з метою поліпшення ефективності використання бюджетних коштів наказом ДСАУ від 10.01.2020 № 6 затверджено форму розрахунків, які обґрунтовують показники видатків бюджету, що включаються до проекту кошторису, та **встановлено на виконання вимог частини третьої статті 51 Бюджетного кодексу України ліміти споживання** на енергоносії та комунальні послуги на 2020 рік.

Аудитами, проведеними в апеляційних судах, встановлено окремі порушення. Зокрема, Львівським АС всупереч вимогам пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 23.04.2014 № 117 “Про здійснення попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти” проведено попередню оплату в рахунок бюджетних призначень 2019 року (станом на 01.01.2020) ЛМКП “Львівтеплоенерго” за послуги теплопостачання в сумі **195,3 тис. грн** та ТзОВ “Львівенергозбут” за послуги електропостачання в сумі **83,2 тис. грн**, що передбачається надати у наступному році.

Також за грудень 2018 року Львівським АС спожито тепла понад кошторисні призначення на зазначені цілі, що призвело до утворення станом на 01.01.2019 перед ЛМКП “Львівтеплоенерго” прихованої кредиторської заборгованості за КЕКВ 2271 в сумі **31,8 тис. гривень**.

За даними бухгалтерського обліку Львівського АС зазначену дебіторську та кредиторську заборгованості не відображено у розрахунках з постачальниками комунальних послуг, що суперечить пункту 1.2 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку бюджетних установ, затвердженого наказом Мінфіну від 24.05.1995 № 88.

Оцінкою стану виконання вимог пункту 2 Заходів щодо ефективного та раціонального використання бюджетних коштів, передбачених для утримання місцевих та апеляційних судів, Державної судової адміністрації України та її територіальних управлінь, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України, затверджених наказом ДСАУ від 03.11.2016 № 225 (із змінами), встановлено, що в Донецькому, Харківському та Львівському АС, Апеляційному суді міста Києва в щорічних планах з енергозбереження обсяги зменшення споживання комунальних послуг та енергоносіїв у натуральних показниках, а саме: тепла в Гкал, води в куб. м та електроенергії в Квт/год, не визначались.

Одеським АС взагалі не розроблялись та не затверджувались плани заходів з енергозбереження із забезпеченням зменшення витрат на оплату комунальних послуг та енергоносіїв на 2018–2019 роки.

Відповідно, аналіз ефективності впровадження заходів з урахуванням натуральних показників та обсягів фактичного забезпечення зменшення витрат на комунальні послуги та енергоносії в цих судах не здійснювався.

Оцінкою стану виконання умов договорів про проведення поточних та капітальних ремонтів встановлено окремі випадки нерезультативного використання бюджетних коштів.

Так, у 2018 році Львівський АС згідно із договором від 22.12.2018 № 41/07 сплатив **110,4 тис. грн** за виготовлення одного розділу (одного тому) проектно-кошторисної документації «Капітальний ремонт даху будівлі Львівського апеляційного суду на пл. Соборній 7 у м. Львові».

При цьому розробку інших розділів (томів) проектно-кошторисної документації (пояснювальна записка, кошторисна документація, техніко-економічне обґрунтування), передбачених ДБН А.2.2-3-2014 «Склад та зміст проектно-кошторисної документації на будівництво», Львівський АС не замовляв та потребу в бюджетних коштах на їх виготовлення у наступному бюджетному періоді не зазначав, що унеможливорює реалізацію цього проекту та свідчить про нерезультативне використання коштів у сумі **110,4 тис. гривень**.

Довідково. Вказане приміщення перебуває в оперативному управлінні суду, належить до майна спільної власності Львівської обласної ради. Також будинок включено до переліку пам'яток культурної спадщини місцевого значення.

За даними ДСАУ, «зазначена основна частина проектно-кошторисної документації виготовлена для фіксації реального стану даху, предметного додаткового погодження участі місцевої влади та практичного початку здійснення капітального ремонту/реставрації з метою недопущення руйнування будинку і збереження пам'ятки архітектури місцевого значення».

Оглядом проведеного Харківським АС ремонту стін підвального приміщення встановлено неякісно виконані роботи, що свідчить про нерезультативне використання **7,5 тис. гривень**.

Довідково: Під час аудиту Харківським АС та підрядною організацією ПП «АЛЬЯНС 1» складено дефектний акт обстеження приміщення суду від 22.01.2020, в якому зафіксовано виявлені плями плісняви та сліди відколювання шпаклівки та фарби на площі близько 4,2 кв. метра.

Згідно з гарантійним листом від 22.01.2020 № 1877/20 ПП «АЛЬЯНС 1» гарантує усунення вказаних дефектів. За розрахунками, вартість робіт з усунення пошкодження стін становить 7,5 тис. гривень.

Встановлено й окремі випадки використання бюджетних коштів з порушенням Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженої наказом Мінфіну від 12.03.2012 № 333 (далі – Інструкція № 333)

Так, Львівським АС спрямовано кошти в загальній сумі **687,4 тис. грн** (в т. ч. за рахунок призначень за КЕКВ 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар» – 287,4 тис. грн та КЕКВ 2240 – 399,98 тис. грн) на влаштування у

приміщеннях нового перекриття загальною площею 63,8 м кв., на якому в подальшому змонтовано санвузли та кабінети, чим змінено (збільшено) геометричні параметри будівлі.

Відповідно до пункту 3.21 ДБН А.2.2-3-2014 «Склад та зміст проектною документації на будівництво» перебудова введеного в експлуатацію в установленому порядку об'єкта будівництва, що передбачає зміну його геометричних розмірів та/або функціонального призначення, внаслідок чого відбувається зміна основних техніко-економічних показників (кількість продукції, потужність тощо), забезпечується удосконалення виробництва, підвищення його техніко-економічного рівня та якості продукції, що виготовляється, поліпшення умов експлуатації та якості послуг, відноситься до реконструкції.

Отже, Львівським АС кошти в загальній сумі 687,4 тис. грн використано з порушенням пунктів 2.2.1 та 2.2.4 Інструкції № 333, відповідно до п.п. 3.1.4.2 п. 3.1.4 якої видатки на реконструкцію та модернізацію інших об'єктів (у тому числі з елементами реставрації) або їх складових частин, що не включені до коду 3.1.4.1, здійснюються за КЕКВ 3142 «Реконструкція та реставрація інших об'єктів».

Встановлено і випадки проведення ремонтів у приміщеннях, які юридично не закріплені за відповідними судами.

Так, протягом 2018–2019 років Київським АС придбано будівельних матеріалів й обладнання загалом на суму **6034,1 тис. грн** з метою ремонту, модернізації та утримання приміщення й інженерних мереж будівлі та прибудинкової території за адресою: 03110, м. Київ, вул. Солом'янська 2-А, у якій розміщено цей суд, балансоутримувачем якої фактично є Апеляційний суд м. Києва.

Київський АС розміщено у будівлі без укладення договору, істотні умови якого б мали розмежувати порядок відшкодування експлуатаційних витрат та витрат на проведення поточних і капітальних ремонтів, оплату комунальних послуг та енергоносіїв тощо.

Крім цього, основна частина обладнання та будівельних матеріалів видавались працівникам ДП «Судовий будівельно-експертний центр» з формулюванням «для використання в роботі та у зв'язку із виконанням завдань щодо забезпечення функціонування адміністративної будівлі КАС та облаштування нових робочих місць».

При цьому договори з ДП «Судовий будівельно-експертний центр» про проведення ремонтних робіт Київським АС **не укладались**, договірні відносини щодо проведення поточних ремонтів та обслуговування приміщення з цим ДП має Апеляційний суд м. Києва, що знаходиться в стадії ліквідації.

Подібно Харківським АС придбано будівельні матеріали, які використані при проведенні ремонтних робіт у приміщеннях, що на час аудиту установі не належали, на загальну суму **131,6 тис. грн** (27,6 тис. грн – в 2018 році та 104,0 тис. грн – в 2019 році).

Аудитом використання бюджетних коштів на транспортне обслуговування встановлено, що станом на 15.01.2020 у Львівському АС обліковувалось 343 талони на бензин А-95 (4600 літрів) на суму **142,55 тис. грн**, придбані 20.12.2018, термін дії яких відповідно до умов договору сплив 20.12.2019. Під час аудиту Львівським АС вжито заходів для продовження терміну дії талонів до 21.02.2021, чим **попереджено втрати коштів**.

Крім того, виявлено факти непроведення Київським та Львівським АС медичних оглядів водіїв відповідно до вимог частини другою статті 46 Закону України від 30.06.1993 № 3353 «Про дорожній рух».

Аналізом стану розрахунків з підзвітними особами встановлено, що Львівським АС протягом 2018–2019 років видавались накази про відрядження працівників суду для участі у турнірі з мініфутболу. Видатки в сумі **15,3 тис. грн** (2018 рік – 7,5 тис. грн, 2019 рік – 7,8 тис. грн) здійснювались за рахунок кошторисних призначень спеціального фонду, що призвело до непродуктивного використання бюджетних коштів.

Внаслідок невстановлення керівництвом Донецького АС додаткових обмежень щодо сум та цілей використання коштів, наданих на відрядження, відрядженими особами у 2018–2019 роках перевищено граничні суми витрат на найм житлового приміщення та **неекономно використано 62,78 тис. грн**, які відшкодовано працівникам з дозволу голови Донецького АС і не є надміру витраченими коштами відповідно до пункту 5 розділу II Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон, затвердженої наказом Мінфіну від 13.03.1998 № 59¹¹ (далі – Інструкція № 59).

Співставленням звітів про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, посвідчень про відрядження, наказів про відрядження з проїзними квитками, розрахунковими документами за проживання встановлено, що в порушення підпункту 1 пункту 7 постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2011 № 98 «Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів» (далі – постанова № 98), пунктів 1, 5 розділу II Інструкції № 59, працівникові Донецького АС відшкодовано витрати на проживання у м. Краматорськ під час відряджень до м. Бахмут у сумі **2,3 тис. гривень**. За результатами аудиту порушення усунено, кошти повернено до бюджету.

Факти порушення Закону України від 25.12.2015 № 922 «Про публічні закупівлі» (далі – Закон № 922) та наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 22.03.2016 № 490 «Про затвердження форм

¹¹ Зареєстровано в Мініюсті 31.03.1998 за № 218/2658.

документів у сфері публічних закупівель» (далі – наказ № 490) встановлені за результатами аудиту, проведеного у Харківському АС.

Зокрема, тендерною документацією Харківського АС за 2019 рік у порушення вимог пункту 2 частини другої статті 22 та частини третьої статті 17 Закону № 922 передбачалось надання переможцем документального підтвердження інформації, яка міститься у відкритих єдиних державних реєстрах, доступ до яких є вільним; у порушення вимог п.2 наказу № 490 в оголошеннях про проведення відкритих торгів Харківського АС не зазначалось джерело фінансування; переможцем торгів із закупівлі паперу для друку не надано в складі пропозиції листа у довільній формі щодо технологій, які застосовуються при виробництві товару, що сприяють захисту довкілля, передбаченого п. 4 додатка № 3 до тендерної документації, в результаті чого замовником у порушення частини першої статті 30 Закону № 922 не відхилено пропозиції учасника торгів, чим не дотримано принципів публічних закупівель.

Також Харківським АС не оприлюднено на вебпорталі уповноваженого органу звіт про договір від 06.11.2018 № 0111 загальною вартістю 99,50 тис. грн протягом одного дня з дня укладення, чим порушено вимоги статей 2 та 10 Закону № 922.

За порушення порядку оприлюднення інформації про закупівлі відповідно до вимог законодавства стосовно уповноваженої особи з питань публічних закупівель Харківського АС (секретаря тендерного комітету) складено протокол про адміністративне правопорушення за частиною першою ст. 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Аналізом ведення договірної роботи в Київському АС встановлено випадки порушення вимог частини четвертої статті 180 Господарського кодексу України: в окремих договорах та специфікаціях до них не зазначено інформації, яка дає змогу ідентифікувати предмет закупівлі.

Аналізом співставлення вартості придбаних товарно-матеріальних цінностей з ціновими пропозиціями постачальників відповідного товару, розміщеними в мережі Інтернет, встановлено факти придбання Донецьким АС за необгрунтовано завищеними цінами на загальну суму **4,6 тис. грн**, Київським АС на **2,3 тис. грн**, що є неекономним використанням бюджетних коштів.

Слід зазначити, що Донецьким АС для забезпечення суддів житлом наприкінці 2018 року придбано 27 квартир на загальну суму 11834,88 тис грн, наприкінці 2019 року – 18 квартир на загальну суму 9080,00 тис. гривень.

Аналізом оголошень з продажу нерухомості в м. Бахмут (<https://www.olx.ua/>) встановлено, що під час придбання Донецьким АС на вторинному ринку в грудні 2019 році 4 службових квартир (дві квартири 2-кімнатні та дві квартири 1-кімнатні) **неекономно використано бюджетних коштів на загальну суму 589,15 тис. гривень.**

Наприклад. Придбана 2-кімнатна квартира за адресою: м. Бахмут, вул. Миру, 50, кв. 16 (центральний район міста), загальна площа 40.4 кв. м, житлова – 21.6 кв. м, коштувала 500,0 тис. гривень. На сайті «olx.ua» у січні 2020 року розміщено оголошення про

продаж 2-кімнатних квартир у відмінному стані в центральному районі міста (вул. Незалежності), загальна площа 49 кв. м, за 11 000 дол. США, або 256,19 тис. грн, що на 243,81 тис. грн дешевше ніж квартира, придбана за рахунок коштів державного бюджету (курс НБУ на 23.12.2019 – 23,29 грн/дол, розрахована вартість 1 кв. м – 5,2 тис. грн).

За поясненнями Донецького АС, вартість придбаних квартир не перевищує опосередкованої вартості будівництва житла для відповідного регіону, рекомендованої Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, на яку орієнтувалась Житлово-побутова комісія Донецького АС.

У Харківському АС встановлено факти невикористання закуплених основних засобів на суму **20,7 тис. грн** протягом тривалого періоду (понад 6 місяців), **що є непродуктивним використанням бюджетних коштів.**

Встановлено випадки застосування апеляційними загальними судами протягом 2018–2019 років при укладанні договорів положень статті 631 Цивільного кодексу України (застосування умов договору до відносин, які виникли до його укладення).

Так, аудитом, проведеним у Київському АС, встановлено укладання у кінці грудня 2019 року чотирьох договорів на загальну суму 483,6 тис. грн про надання послуг з 2 січня по 31 грудня 2019 року, у тому числі з щомісячного обслуговування апаратно-програмних комплексів запису судових засідань – 196,6 тис. грн; з очищення підлогового покриття та нанесення захисного шару з мастики – 155,7 тис. грн; з ремонту та технічного обслуговування аудіовізуального та оптичного обладнання – 75,6 тис. грн; з технічного обслуговування телекомунікаційного обладнання – 55,7 тис. гривень.

Відповідно до оформлених актів приймання–передання наданих послуг всі роботи виконані протягом 2019 року.

За інформацією апеляційних судів зазначене спричинено несвоєчасним розглядом ДСАУ пропозицій судів про внесення змін до кошторисних призначень або виділення додаткових асигнувань з метою належного організаційного забезпечення роботи суду, суддів та судового процесу.

За даними ДСАУ така ситуація виникла внаслідок незабезпечення фінансовими ресурсами для внесення оперативних змін до кошторисних призначень.

Вибірковими аудитами, проведеними в 5 апеляційних судах, **порушень законодавства щодо використання коштів на оплату праці не виявлено.**

2.3. Оцінка стану забезпечення належних умов для здійснення правосуддя

Щодо забезпечення судів приміщеннями, які відповідають вимогам здійснення правосуддя

Забезпечення потреб судді, пов'язаних з його діяльністю, передбачено статтею 139 Закону № 1402, де, зокрема, зазначено, що суддя забезпечується **окремим кабінетом, робочим місцем та необхідними для роботи засобами.**

Судові засідання проводяться **виключно у спеціально обладнаному для цього приміщенні суду – залі засідань**¹², яке придатне для розміщення сторін та інших учасників судового процесу і дає змогу реалізовувати надані їм процесуальні права і виконувати процесуальні обов'язки.

ДСАУ для оцінки стану забезпечення судів приміщеннями, технічними засобами охорони, захисними засобами використовує Державні будівельні норми України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 07.05.2010 № 175 зі Зміною № 1, затвердженою наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 26.12.2013 № 607 (далі – ДБН В.2.2-26:2010), та Державні будівельні норми України В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» (ДБН В.2.2-40:2018), які набули чинності з 1 квітня 2019 року (затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327).

Довідково. Відповідно до пунктів 1.1–1.2 пункту 1 ДБН В.2.2-26:2010 ці будівельні норми поширюються на суди загальної юрисдикції та встановлюють вимоги до проектування, будівництва нових і реконструкції існуючих будинків під суди, а також приміщень судів, убудованих у будинки іншого призначення. Пунктом 4 ДБН В.2.2-26:2010 встановлено, що розрахунковим показником для будинків судів є кількість суддів. Площа та склад приміщень будинку суду визначаються залежно від форм судочинства установи суду, виходячи із штатної чисельності суддів, визначеної згідно з чинним розпорядчим документом.

На запит Рахункової палати від 03.01.2020 № 07-31, ДСАУ листом від 10.02.2020 № 6-2727/20 повідомлено, що станом на 01.01.2020 в Україні функціонують 24 апеляційні суди, які розташовані у 35 будівлях (приміщеннях). У двох будівлях (приміщеннях) розташовані Закарпатський, Запорізький, Миколаївський, Полтавський, Сумський, Хмельницький, Черкаський, Дніпровський АС (м. Дніпро, м. Кривий Ріг) та Донецький АС (м. Бахмут, м. Маріуполь), у трьох – Чернівецький АС.

Загальна площа будівель (приміщень), в яких розташовані АС становить **134 628,35 м²**. Гранична штатна кількість суддів АС – 964 одиниці. Площа, рекомендована згідно з ДБН В 2.2.-26:2010¹³, становить 163 880 м², тобто потреба у додаткових приміщеннях – 29 251,65 м², або 18 відс. наявної площі.

За даними ДСАУ окремі апеляційні суди не забезпечені технічними засобами охорони¹⁴ (захисними засобами)¹⁵, а саме:

¹² Пункт 8 статті 11 Закону № 1402.

¹³ Загальна площа на одного суддю в середньому визначена не менше 170 м².

¹⁴ Апаратні засоби та комунікації, що використовуються охороною будинку суду під час виконання своїх функцій і забезпечують контроль доступу, сигналізацію, нагляд, постовий зв'язок, документування та архівацію подій.

¹⁵ Споруди, конструкції та вироби, які протидіють ураженню персоналу та проникненню в будинок суду, що охороняється (пости охорони, тамбури-шлюзи, турнікети, ґрати тощо).

– системою контролю доступу: Вінницький, Закарпатський, Івано-Франківський, Кропивницький, Одеський, Полтавський, Харківський, Черкаський АС;

– охоронною сигналізацією: Донецький та Львівський АС;

– стаціонарними або ручними металодетекторами (металошукачами): Закарпатський АС;

– протипожежною сигналізацією: Донецький, Закарпатський та Черкаський АС.

Вибірковим аналізом стану забезпечення приміщеннями встановлено таке.

Київський АС розташований у комплексі споруд загальною площею 27 100 м², який введений в експлуатацію у 2008 році, площа відведеної земельної ділянки – 1,2326 га. Будівля (комплекс споруд) суду та земельна ділянка, на якій вона розташована, перебуває на балансі Апеляційного суду міста Києва, що знаходиться на стадії ліквідації.

Об'єкт нерухомого майна (комплекс споруд) поділений **на чотири складові: висотний 28-поверховий корпус площею 20 311,1 м²**; двоповерхова споруда над паркінгом на 35 машиномісць, де розташовується їдальня та інші адміністративно-господарські приміщення, загальною площею 4 817,9 м²; конференц-зал на 320 місць загальною площею 1 836,9 м²; високовольтний розподільчий пункт (РП-426) загальною площею 134,1 м².

Для маломобільних груп населення¹⁶ на території суду облаштовано один пандус, одна кнопка виклику біля паркінгу та одна кабіна санвузла.

Штатна чисельність суддів Київського АС станом на 01.01.2020 – **118 од., гранична кількість суддів – 145 од.**, середньорозрахункова загальна площа на одного суддю за граничною кількістю суддів – **186,9 м²**, за штатною чисельністю суддів – **229,7 м²**, що на 16,9 м², або 9 відс. більше мінімально встановленої площі.

Незважаючи на значне перевищення загальної середньої площі на одного суддю, сім суддів не забезпечені окремими кабінетами відповідно до вимог статті 139 Закону № 1402.

Не вистачає 12 залів судових засідань (8 – для розгляду цивільних справ, 4 – для розгляду кримінальних справ). Наявні зали судових засідань не відповідають встановленим нормам: із 17 залів судових засідань для розгляду кримінальних справ лише один має визначену підпунктом 6.2.1.1 пункту 6 ДБН В.2.2-26:2010 мінімальну необхідну площу у 130 м², решта 16 – менші ніж 73 м², 10 залів судових засідань для розгляду цивільних справ мають більшу від мінімально допустимої (53 м²) площу, проте вбачається потреба у 2 залах із площею не менше 60 м².

¹⁶Державні будівельні норми В.2.2-17 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення» затверджені Наказом Мінбуду від 02.11.2006 № 362 і чинні з 01.05.2007.

Не забезпечено мінімальної кількості кімнат для свідків, передбаченої підпунктом 6.2.2.4 пункту 6 ДБН В.2.2-26:2010 (не менше 13 загальною площею 156 м²), наявна лише одна кімната площею 13,4 м². При мінімально необхідній кількості кімнат для прокурорів 13, загальною площею 168 м², та 21 для адвокатів, загальною площею 264 м², кімнат для прокурорів є лише 3, загальною площею 71,7 м², кімнати для адвокатів взагалі немає.

Для роботи юристів, адвокатів, прокурорів з матеріалами справ відповідно до підпункту 6.2.2.3 пункту 6 ДБН В.2.2-26:2010 необхідно не менше 12 окремих приміщень загальною площею 144 м², для ознайомлення громадян зі справами – 6 приміщень загальною площею не менше 60 м². При цьому обладнана лише одна кімната для ознайомлення громадян з матеріалами справ, у т. ч. юристів, адвокатів, площею 36,2 м², а також одна кімната для ознайомлення з матеріалами справ осіб, які перебувають під вартою, площею 17,9 м² (знаходиться у конвойному приміщенні).

Мінімальна потреба у приміщеннях секретарів судових засідань, передбачених підпунктом 6.3.3 пункту 6 ДБН В.2.2-26:2010, становить 24 кімнати, загальною площею не менше 826 м², водночас немає жодного такого окремого приміщення (фактично секретарі розміщуються у кабінетах помічників відповідних суддів). Для 24 судових розпорядників не обладнано 10 приміщень загальною площею не менше 210,6 м².

З 32 камер для підсудних (засуджених) лише 6 мають площу, визначену підпунктом 6.5.2 пункту 6 ДБН В.2.2-26:2010, – не менше 4,0 м², інші 26 камер не відповідають мінімально встановленій площі.

Таким чином, незважаючи на перевищення загальної середньої площі на одного суддю (на 9 відс. мінімально встановленої ДБН В.2.2-26:2010), у Київському АС не обладнано ряд приміщень для працівників суду та учасників судового процесу. Водночас, враховуючи конструкцію будівлі (індивідуальний збірно-монолітного каркас, висота 121 метр), не можна повною мірою переобладнати приміщення відповідно до чинних норм.

Донецький АС розташований у двох будівлях загальною площею 4 781,42 м² (3 354,6 м² – вул. Миру, 1 а у м. Маріуполь, власник будівлі – ДСАУ, 1 426,82 м² – вул. Свободи, 10 у м. Бахмут – орендована¹⁷).

Довідково. На балансі суду знаходиться ще одна будівля за адресою: м. Бахмут, вул. Миру, 1, площею 4 579,7 м² (у приміщенні немає опалення, водопровіду, каналізації, вентиляції, що унеможлиблює використання без капітального ремонту). Донецький АС листом від 01.02.2019 № 3.5-32/41/19 звернувся до ДСАУ про виділення додаткових асигнувань на 2019 рік за КЕКВ 3132 в сумі 50 000,0 тис. гривень.

На розроблення проектно-кошторисної документації та виконання капітального ремонту станом на 01.01.2020 рік виділено 1 047,8 тис. грн, що відповідає фактичним видаткам, з яких на ремонт вказаного приміщення кошти не направлялись.

¹⁷Договір оренди від 15.02.2019 № 6559/2019 з Регіональним відділенням Фонду державного майна України по Донецькій області. Власник будівлі – Державне регіональне геологічне підприємство «Донецькгеологія».

Штатна чисельність суддів на 01.01.2020 становить 49 од., **гранична кількість суддів – 58 од.**, середньорозрахунковий показник площі на одного суддю за **граничною кількістю суддів – 82,44 м²** (за штатною чисельністю суддів – 97,58 м²). Відповідно до вимог ДБН В.2.2-26:2010 для належного розміщення суддів загальна площа має становити не менше 9 860 м². Отже, **рівень забезпеченості Донецького АС площею становить 48,49 відс., бракує щонайменше 5 078,58 м², або 51,51 відс. наявної площі.**

Залів судових засідань – 10 од., (5 – для розгляду цивільних справ та 5 – для розгляду кримінальних), що становить 52,63 відс. мінімальної потреби.

Питання належного розміщення суду (брак площі у 5 078,58 м²) можливо вирішити шляхом прийняття управлінських рішень про виділення коштів на капітальний ремонт приміщення, яке обліковується на балансі Донецького АС, площею 4 579,7 м² за адресою: м. Бахмут, вул. Миру, 1.

Львівський АС розташований в одному приміщенні¹⁸ загальною площею 5 568,5 м², – п'ятиповерхова будівля з мезоніном, побудована у 1870 році. Чисельність суддів станом 01.01.2020 – 31 од., **гранична кількість суддів – 50 од.**, середньорозрахунковий показник площі на одного суддю за **граничною кількістю суддів – 111,37 м²** (за штатною чисельністю суддів – 179,63 м²). Для належного розміщення **бракує щонайменше 2 931,5 м², або 34,49 відс. наявної площі.**

З 4 залів судових засідань для розгляду цивільних справ та 6 для розгляду кримінальних справ 7 залів не відповідають вимогам підпункту 6.2.1.1 пункту 6 ДБН В.2.2-26:2010 (2 – для розгляду цивільних і 5 для розгляду кримінальних справ): мають площу менше 53 м² та 73 м² відповідно.

10 нарадчих кімнат не облаштовані санітарними вузлами, що не відповідає вимогам підпункту 6.2.2.2 пункту 6 ДБН В.2.2.-26:2010. Кімнати для свідків та адвокатів не обладнані, є лише одна кімната для прокурорів (25 відс. норми).

Забезпечені окремими кабінетами 30 суддів. Водночас 14 кабінетів площею 246,5 кв. м тимчасово не використовуються. Площа кабінетів п'яти суддів менша за мінімально встановлену норму (не менше 18-20 м²). Кабінети не становлять єдиного блоку з робочими приміщеннями помічників суддів і секретарів судових засідань, що передбачено ДБН В.2.2-26:2010.

Отже, Львівський АС не забезпечений рядом приміщень для належного здійснення правосуддя відповідно до ДБН В.2.2.-26:2010.

Одеський АС розташований у Будинку правосуддя загальною площею 8 227,5 м². Вхід до приміщення обладнано стаціонарною металодетекторною рамкою, охоронною сигналізацією та системою відеоспостереження.

¹⁸Приміщення перебуває у комунальній власності Львівської обласної ради (свідоцтво про право власності на нерухоме майно Львівської обласної ради від 24.12.2007 року, серія САВ №798281).

Будівля обладнана пожежною сигналізацією, однак у порушення вимог пунктів 2, 4 розділу I Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом МВС України від 30.12.2014 № 1417, зареєстрованим у Мін'юсті 05.03.2015 за № 252/26697, будівля не обладнана системою димовидалення, а також системою оповіщення в надзвичайних ситуаціях.

Штатна чисельність суддів станом на 01.01.2020 – 27 од., **гранична кількість суддів – 45 од.**, середньорозрахунковий показник площі на одного суддю **за граничною кількістю – 182,83 м²** (за штатною чисельністю суддів – 304,72 м²).

З 14 залів судових засідань (6 – для розгляду кримінальних справ, 7 – для розгляду цивільних справ, один – для розгляду справ, які містять державну таємницю) жоден не має трьох-чотирьох окремих входів, що передбачено підпунктом 6.2.1.8 пункту 6 ДБН В.2.2-26:2010. Один із залів не має нарадчої кімнати для головних учасників судового процесу, що встановлено підпунктом 6.2.2.2 пункту 6 ДБН В.2.2-26:2010.

Не обладнані кімнати для свідків (підпункт 6.2.2.4 пункту 6 ДБН В.2.2-26:2010) та кімнати для соціально-психологічної реабілітації співробітників суду (підпункт 6.6.7 пункту 6 ДБН В.2.2-26:2010).

Внаслідок необладнання будівлі системами димовидалення та оповіщення в надзвичайних ситуаціях, в залах судових засідань трьох-чотирьох окремих входів, що передбачено підпунктом 6.2.1.8 пункту 6 ДБН В.2.2-26:2010, існує **ризик загрози життю учасників судового процесу у разі виникнення надзвичайної ситуації.**

Отже, незважаючи на перевищення загальної середньої площі на одного суддю, встановленої ДБН В.2.2-26:2010, приміщення Одеського АС в цілому не відповідають визначеним нормам.

За даними ДСАУ станом на 01.01.2020 залишились невирішеними питання передачі ліквідаційними комісіями апеляційних судів до новостворених апеляційних судів окремих приміщень, розташованих на відповідних земельних ділянках, а саме:

– Апеляційним судом м. Києва – комплексу споруд (будівля суду 27100 кв. м) на земельній ділянці 1,2326 га.

Довідково. За інформацією голови ліквідаційної комісії та ДСАУ причинами непередачі цього майна є неможливість вирішення із ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі» (раніше – АТ «Київенерго») питання використання РП-426 (високовольтний розподільчий пункт) та кредиторська заборгованість за проведені ремонтні роботи станом на 01.01.2020 (АС м. Києва у грудні 2019 року закінчено капремонт приміщення суду);

– Апеляційним судом Харківської області – будівлі суду загальною площею 20 014,6 кв. м на земельній ділянці 1,1805 га, оскільки тривають ремонтно-реставраційні роботи з комплексного відновлення фасадів, розпочаті до процедури ліквідації;

– Апеляційним судом Черкаської області – основного приміщення (9797 кв. м), прибудови (1685,0 кв. м.), гаража (154,5 кв. м.), трансформаторної підстанції (65,8 кв. м.), житлової квартири (697 кв. м.), загальна площа будівель

становить 11772,0 кв. м на земельній ділянці 0,913 га, на сьогодні розпочато процедуру передачі приміщення суду та земельної ділянки;

– Апеляційним судом Миколаївської області – будівлі загальною площею 1280,2 кв. м, розташованої по вул. Садовій, 2а, у м. Миколаєві на земельній ділянці 0,716 га, у зв'язку з незавершенням робіт з реконструкції будівлі суду (закінчення робіт – 31.12.2020).

Земельні ділянки до цього часу не передані та знаходяться на етапі оформлення апеляційними судами Сумської, Дніпропетровської, Донецької, Кропивницької, Луганської, Хмельницької областей.

Отже, жодне приміщення апеляційних судів не відповідає повною мірою нормам, визначеним Законом № 1402 та рекомендаціям державних будівельних норм (ДБН В.2.2-26:2010 і ДБН В.2.2-40:2018) зокрема щодо кількості та площі залів судових засідань, нарадчих кімнат для головних учасників судового процесу, кімнат для учасників судового процесу, кімнат для свідків, кулуарів при залах судових засідань тощо.

Водночас ліквідаційними комісіями апеляційних загальних судів не передано 8 будівель, розташованих на 12 земельних ділянках, у зв'язку з проведенням ремонтно-реставраційних робіт та оформленням відповідних документів.

Щодо забезпечення засобами інформатизації

Перехідними положеннями Закону України від 03.10.2017 № 2147 «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» встановлено, що Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система (далі – ЄСІТС) починає функціонувати через 90 днів з дня опублікування ДСАУ у газеті «Голос України» та на вебпорталі судової влади оголошення про створення та забезпечення функціонування такої системи.

Наказом ДСАУ від 13.04.2018 № 168 затверджено Концепцію Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи.

Довідково. 1 грудня 2018 року в газеті «Голос України» та на офіційному вебпорталі «Судова влада України» ДСАУ опубліковано повідомлення про створення та забезпечення функціонування ЄСІТС.

ВРП розглянула робочий варіант проекту Положення про ЄСІТС тільки 28 лютого 2019 року.

У рішенні ВРП від 28.02.2019 № 624/0/15-19 зазначено, що оскільки судами різних інстанцій надано численні зауваження до вказаного проекту Положення, доцільно повернути цей проект до ДСАУ для доопрацювання та відкликати оголошення про створення та забезпечення функціонування ЄСІТС.

У газеті «Голос України» (№ 42 (7048) від 01.03.2019) опубліковано повідомлення про відкликання ДСАУ оголошення про створення та забезпечення функціонування ЄСІТС.

Отже, станом на 01.01.2020 ЄСІТС у судах не запроваджено, а передбачені законодавством зміни, пов'язані з початком функціонування ЄСІТС, не реалізовано.

За інформацією ДСАУ, станом на 01.01.2020 апеляційні загальні суди повною мірою не забезпечені стаціонарними комп'ютерами, системами фіксування судового процесу тощо.

Дані про забезпечення апеляційних загальних судів засобами інформатизації наведені у таблиці 3.

Таблиця 3

Стан забезпечення апеляційних загальних судів засобами інформатизації

<i>Найменування</i>	<i>Од. виміру</i>	<i>Станом на 01.01.2020</i>		
		<i>потреба</i>	<i>забезпечено</i>	<i>із них підлягає списанню</i>
Персональні комп'ютери та системні блоки	Од.	410	4220	328
Сервери	Од.	4	94	13
Системи відеоконференцв'язку	Од.	46	161	0
Системи фіксування судового процесу	Од.	109	182	25
Принтери та багатофункціональні пристрої	Од.	217	2695	193

Так, апеляційні загальні суди забезпечені персональними комп'ютерами та системними блоками на 84,1 відс. (додаткова потреба 738 од.), системами відеоконференцв'язку – на 77,8 відс. (додаткова потреба 46 од.), системами фіксування судового процесу – на 54,0 відс. (додаткова потреба 134 од.), принтерами та багатофункціональними пристроями – на 85,9 відс. (додаткова потреба 410 од.).

Для визначення єдиної політики в частині здійснення заходів з інформатизації судами та іншими органами й установами системи правосуддя України, ДСАУ наказом від 12.06.2018 № 298 затвердила Нормативи забезпечення засобами інформатизації.

На відповідних об'єктах проведеними аудитами встановлено, що станом на 01.01.2020 забезпеченість (відповідно до цих нормативів) Київського АС персональними комп'ютерами для кожної штатної посади судді, помічника судді, іншого працівника апарату суду, крім робітників, становить 44,5 відс., додаткова потреба – 347 од., персональними комп'ютерами для кожного робочого місця судді та секретаря в залі судового засідання – 25 відс., додаткова потреба – 81 од., комп'ютерами для кожної нарадчої кімнати – 37 відс., додаткова потреба – 17 од., системами відеоконференцв'язку та фіксації судового процесу в режимі відео і звукозапису для кожної зали судових засідань – 66,7 відс., додаткова потреба – 9 одиниць.

В Одеському АС залишається невирішеним питання повного обладнання залів судових засідань системою відеоконференцв'язку. Так, із 14-ти залів судових засідань лише 4 (№№ 3, 7, 11, 12) обладнані цією системою. Мобільних систем відеоконференцв'язку у суді немає.

Харківський АС забезпечений персональними комп'ютерами на 84 відс. (243 комп'ютери з 255 передбачених потребою, з яких 31 підлягає списанню), принтерами – 74 відс., багатофункціональними пристроями – 95 відс. (97 од.).

Залишається високою незабезпеченість джерелами безперебійного живлення – 59 відсотків.

Забезпеченість Львівського АС системами відеоконференцзв'язку становить 80,0 відс. (2 зали судових засідань не мають цих систем).

Фактична забезпеченість Донецького АС в програмному забезпеченні становить 49,1 відс., офісному програмному забезпеченні – 9,2 відсотка. Для належного забезпечення ліцензійним програмним продуктом є необхідність придбати 111 ліцензійних копій Microsoft Windows 10 Pro та 198 од. офісного програмного забезпечення Microsoft Office.

Аудитом встановлені окремі випадки тривалого невикористання за призначенням засобів інформатизації.

Так, придбані Одеським АС у 2018 році один ПК вартістю 17,0 тис. грн, у 2019 році – 4 телевізори вартістю 75,6 тис. грн, 25 ПК загальною вартістю 439,5 тис. грн, 14 багатофункціональних пристроїв загальною вартістю 92,6 тис. грн, 25 блоків живлення вартістю 30,6 тис. грн, три комутатори вартістю 157,1 тис. грн на час проведення аудиту знаходяться у заводській упаковці та за призначенням не використовуються. Отже, кошти державного бюджету в загальній сумі **812,4 тис. грн** на засоби інформатизації використано непродуктивно.

На складі Харківського АС виявлено запаковані та не введені в експлуатацію понад півроку засоби інформатизації, придбані у травні–липні 2019 року, на загальну суму **161,6 тис. грн**, а саме: 2 сканери планетарні, 8 багатофункціональних пристроїв, що свідчить про непродуктивне використання коштів державного бюджету.

Київським АС придбані у 2018 році 6 систем відеоконференцзв'язку та фіксації судового процесу в режимі відео і звукозапису та 1 систему для учасників судового процесу для автоматичної обробки текстів щодо ознайомлення з матеріалами судових справ загальною вартістю 1380,1 тис. грн введено в експлуатацію майже через рік (02.12.2019) з часу придбання. Подібно введено в експлуатацію сервер Spectus i2104s вартістю 184,2 тис. гривень. Придбану у квітні 2019 року систему відеоконференцзв'язку вартістю 198,6 тис. грн введено в експлуатацію через сім місяців. Отже, кошти державного бюджету на закупівлю цих засобів інформатизації у загальній сумі **1762,9 тис. грн** (у 2018 році – 1564,3 тис. грн, у 2019 році – 198,6 тис. грн) **використано непродуктивно.**

У зв'язку з незапровадженням ЄСІТС закуплені Львівським АС у грудні 2018 року 10 портативних комп'ютерів на базі процесора Intel, загальною вартістю **199,2 тис. грн**, більше одного календарного року не використовуються, що свідчить про непродуктивне використання коштів. Крім того, на ці комп'ютери у 2019 році у порушення вимог абзаців першого пункту 3 та третього пункту 5 розділу IV Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби», затвердженого наказом Мінфіну від 12.10.2010 № 1202, зареєстрованим у

Мін'юсті 01.11.2010 за № 1017/18312 (далі – НП(С) БО 121), **нараховано амортизацію в сумі 19,9 тис. грн**, що призвело до викривлення річної фінансової звітності за кодами рядків 1002 «Знос» Балансу (форма № 1-дс) та 050 «Машини та обладнання» граф 12, 16 Приміток до річної фінансової звітності за 2019 рік на вказану суму.

Всупереч вимогам пунктів 2.2, 2.4, 3.1.4 договору від 19.12.2019 № 273/1009/19 Київським АС 21.12.2019 здійснено оплату ТОВ «Кібербезпека» послуг зі створення комплексної системи захисту інформації (далі – КСЗІ) в автоматизованій системі класу «1» та проведення експертизи КСЗІ шляхом декларування в загальній сумі 121,1 тис. грн (акти приймання-передачі наданих послуг від 20.12.2019 № 33 на 29,3 тис. грн та № 34 на 91,8 тис. грн) **на 2 день після укладання договору**, які фактично на той момент не були виконані (договором передбачено надання цих послуг протягом **60 (шістдесяти) календарних днів** із дати укладання).

Декларація про відповідність створеної КСЗІ в автоматизованій системі зареєстрована в Адміністрації Держспецзв'язку 20 лютого 2020 року.

Отже, питання створення КСЗІ в автоматизованій системі класу «1» на об'єкті інформаційної діяльності Київського АС на виконання вимог статті 8 Закону України від 05.07.1994 № 80/94 «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» та пунктів 4, 6 та 16 Правил забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.03.2006 № 373, вирішено лише 20.02.2020.

Таким чином, станом на 01.01.2020 ЄСІТС у судах не запроваджено, норми законодавства щодо початку функціонування ЄСІТС не реалізовано.

Обмеженість фінансових ресурсів обумовлює тривале невирішення питань забезпечення судів засобами інформатизації.

Внаслідок тривалого невикористання в окремих апеляційних судах за призначенням засобів інформатизації кошти державного бюджету у загальній сумі 2936,1 тис. грн (у 2018 році – 1780,5 тис. грн, у 2019 році – 1155,6 тис. грн) використовувались непродуктивно.

ДСАУ необхідно визначити пріоритетні напрями використання бюджетних коштів на організаційне та матеріальне забезпечення здійснення правосуддя з метою вирішення питань забезпеченості апеляційних загальних судів засобами інформатизації та відповідності приміщень, де розміщено ці суди, законодавчо визначеним нормам.

ВИСНОВКИ

1. На забезпечення здійснення правосуддя апеляційним загальним судам протягом 2018 року за КПКВК 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними та вищими спеціалізованими судами», 2019 року за КПКВК 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя» у Державному бюджеті України затверджено 4 850 735,8 тис. грн,

з них використано 4 698 621,9 тис. грн, що дало можливість забезпечити поточні потреби судів.

Водночас обмеженість фінансових ресурсів для здійснення правосуддя обумовлює тривале невирішення питань забезпечення судів засобами інформатизації та належними приміщеннями.

2. На виконання Указу Президента України від 29.12.2017 № 452 «Про ліквідацію апеляційних судів та утворення апеляційних судів в апеляційних округах» ДСАУ прийнято управлінські рішення для забезпечення ліквідаційних процесів в апеляційних судах.

Водночас станом на 01.02.2020 не завершено ліквідації 12 апеляційних судів через непереведення 9 суддів, непогашення кредиторської та дебіторської заборгованостей, невирішення питань передачі 8 приміщень і споруд, розташованих на 12 земельних ділянках, у зв'язку з проведенням ремонтно-реставраційних робіт та оформленням відповідних документів.

Довготривалість процедури переведення суддів під час ліквідації судів гальмувала судову реформу, що стало тягарем для державного бюджету через надлишкові непродуктивні витрати на виплату суддівської винагороди та інших виплат суддям, що не здійснювали правосуддя в апеляційних судах, за період з 01.10.2018 по 01.01.2020 у загальній сумі 65 934,3 тис. гривень.

3. Нові науково-обґрунтовані нормативи навантаження на суддів знаходяться у стадії розробки, водночас затверджена ДСАУ та погоджена ВРП гранична кількість суддів в апеляційних загальних судах станом на 01.01.2020 заповнена лише на 66,4 відс. посад, що призводить до значного навантаження на суддів, які здійснюють правосуддя, тривалого розгляду справ, накопичення нерозглянутих справ та, відповідно, соціальної напруги і недовіри до суду.

Так, залишок нерозглянутих модельних справ станом на 01.01.2020 збільшився до 50035,0 порівняно із залишком на 01.01.2019 – 46587,0 справ.

Положення Закону України від 16.10.2019 № 193 «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» щодо припинення з 07.11.2019 повноважень членів ВККСУ фактично заблокували проведення конкурсів на посади суддів до призначення нового складу ВККСУ, що негативно вплинуло на укомплектування посад суддів.

4. Внаслідок недотримання нормативно-правових актів, невжиття дієвих заходів щодо ефективного управління коштами, окремими апеляційними загальними судами допущено фактично неекономного, непродуктивного, нерезультативного та з порушенням законодавства використання коштів і майна в загальній сумі 72 585,9 тис. грн, з них:

– 68 147,3 тис. грн – з недотриманням вимог частини третьої статті 51 Бюджетного кодексу України здійснено видатків на комунальні послуги (2018 рік – 34 851,1 тис. грн, 2019 рік – 33 296,2 тис. грн) без затвердження головним розпорядником в установленому порядку лімітів споживання (порушення усунуено, ліміти для 2020 року затверджено);

– 2956,8 тис. грн – непродуктивно використано коштів на придбання основних засобів, що не вводились в експлуатацію та господарський оборот протягом тривалого часу (Київський АС – 1762,9 тис. грн, Одеський АС – 812,4 тис. грн, Львівський АС – 199,2 тис. грн, Харківський АС – 161,6 тис. грн на засоби інформатизації та 20,7 тис. грн на основні засоби);

– 687,4 тис. грн – з порушенням пунктів 2.2.1 та 2.2.4 Інструкції № 333 використано бюджетних коштів на проведення реконструкції приміщення (Львівський АС);

– 589,2 тис. грн – неекономно використано у 2019 році бюджетних коштів Донецький АС на придбання на вторинному ринку 4-х службових квартир суддям порівняно з ціновими пропозиціями в оголошеннях, розміщених у мережі Інтернет;

– 117,9 тис. грн – нерезультативно використано бюджетних коштів (Львівський АС – 110,4 тис. грн на виготовлення проектно-кошторисної документації та Харківський АС – 7,5 тис. грн на ремонт приміщення);

– 80,4 тис. грн – непродуктивно, неекономно та з порушенням законодавства використано коштів на відшкодування відряджень (Львівський АС – 15,3 тис. грн непродуктивно, Донецький АС – 62,8 тис. грн неекономно, 2,3 тис. грн з порушенням підпункту 1 пункту 7 постанови № 98, пп. 1, 5 розділу II Інструкції № 59, які відшкодовано під час аудиту);

– 6,9 тис. грн – неекономно використано бюджетних коштів на придбання товарів за необгрунтовано завищеними цінами (Донецький АС – 4,6 тис. грн, Київський АС – 2,3 тис. гривень).

5. Внаслідок неналежного внутрішнього контролю окремими судами допущено несистемні порушення при веденні бухгалтерського обліку:

– 19,9 тис. грн – нараховано амортизації у порушення вимог абзаців першого пункту 3 та третього пункту 5 розділу IV НП(С) БО 121 (Львівський АС);

– 309,3 тис. грн – не відображено кредиторської заборгованості (31,8 тис. грн) та дебіторської заборгованості (278,5 тис. грн) всупереч вимогам пункту 1.2 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку бюджетних установ, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88 (Львівський АС);

– 127,0 тис. грн – занижено в бухгалтерському обліку вартість багаторічних насаджень та офіційного вебпорталу суду, чим не враховано положень пункту 1.1 розділу II Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів № 11 та пункту 4 розділу II Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку нематеріальних активів № 11 (Київський АС).

6. Під час розгляду проектів кошторисів розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня ДСАУ не застосовувало норми пункту 29 Порядку № 228 щодо недопущення включення бюджетних асигнувань, не зумовлених потребою. Обрахування потреби в бюджетних асигнуваннях для кожного суду здійснювалось шляхом визначення результативних показників роботи судів з урахуванням плану вирішених модельних справ та доведених граничних

видатків. Заплановано асигнувань, не зумовлених потребою судів, на загальну суму 19060,6 тис. грн (Київський АС – 11038,4 тис. грн; Харківський АС – 885,6 тис. грн; Одеський АС – 414,0 тис. грн; Львівський АС – 6722,6 тис. грн), які протягом бюджетного періоду використано в межах кошторисних призначень зі змінами.

Як наслідок, затверджено та використано 6165,7 тис. грн на проведення ремонтних робіт та утримання приміщень за відсутності їх на балансі, без оформлення договірних відносин з балансоутримувачами та/або прийняття ДСАУ відповідних управлінських рішень (Київський АС – 6034,1 тис. грн та Харківський АС – 131,6 тис. гривень).

7. З паспорта бюджетної програми за КПКВК 0501020 на 2019 рік вилучено один з основних результативних показників якості «Зміна строку розгляду 1 модельної справи у порівнянні з попереднім роком», а решту пов'язаних з ним показників значно знижено порівняно з паспортом бюджетної програми за КПКВК 0501020 на 2018 рік.

Зазначене ускладнює аналіз ефективності використання бюджетних коштів, співвідношення досягнутих результатів і витрат, а також можливість порівняння результатів виконання бюджетних програм у динаміці за роками.

8. Встановлено порушення вимог п. 2 частини другої статті 22, частини третьої статті 17, частини першої статті 30 Закону № 922 та наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 22.03.2016 № 490 «Про затвердження форм документів у сфері публічних закупівель» при здійсненні закупівлі товарів робіт і послуг, а також недотримання вимог статей 2 та 10 Закону № 922 щодо своєчасного оприлюднення Харківським АС на вебпорталі уповноваженого органу звіту про укладений договір загальною вартістю 99,5 тис. гривень.

9. Внаслідок несвоєчасного розгляду ДСАУ пропозицій судів щодо внесення змін до кошторисних призначень або виділення додаткових асигнувань з метою належного організаційного забезпечення роботи судів, суддів та судового процесу, при укладанні договорів судами застосовувались положення статті 631 Цивільного кодексу України.

10. Аудитом встановлено, що жодне приміщення апеляційних судів не відповідає повною мірою визначеним вимогам Закону № 1402 та рекомендаціям державних будівельних норм щодо залів судових засідань, нарадчих кімнат, кімнат для учасників судового процесу та свідків тощо.

11. Обмеженість фінансових ресурсів для забезпечення здійснення правосуддя не сприяє належному виконанню завдань з інформатизації. Забезпеченість стаціонарними комп'ютерами на 01.01.2020 становить 84 відс., більшість судів не забезпечена в повному обсязі системами фіксування судового процесу.

ЄСІТС у судах не запроваджено, норми законодавства щодо початку функціонування ЄСІТС не реалізовано.

12. Систему внутрішнього контролю та облікову політику нормативно визначено локальними актами ДСАУ та апеляційних судів і створено правову

основу для надання керівництву неупередженої інформації з проблемних питань для подальшого прийняття необхідних управлінських рішень.

Разом з цим відділом аудиту ДСАУ у зв'язку з недостатньою штатною чисельністю планується та проводиться незначна кількість аудитів з питань фінансово-господарської діяльності апеляційних загальних судів.

13. Нормативно-правовою базою в цілому визначено повноваження апеляційних судів та функції ДСАУ щодо організаційного та матеріального забезпечення належних умов для здійснення правосуддя.

Водночас потребує правового врегулювання неузгодженість частини другої статті 148 Закону № 1402 зі статтею 55 Бюджетного кодексу України в частині визначення захищеними статтями Державного бюджету України видатків на утримання судів.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності апеляційних загальних судів поінформувати **Верховну Раду України.**

2. Надіслати відомості у формі рішення Рахункової палати **Кабінетові Міністрів України.**

3. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати **Львівському, Одеському, Донецькому, Харківському та Київському апеляційним судам** і рекомендувати:

– вжити заходів для усунення недоліків і порушень, виявлених під час аудиту;

– у щорічних планах з енергозбереження відображати обсяги зменшення споживання комунальних послуг та енергоносіїв у натуральних показниках, а Одеському АС розробити та затвердити плани заходів з енергозбереження.

4. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати **Державній судовій адміністрації України** та рекомендувати:

– ініціювати перед Комітетом Верховної Ради України з питань правової політики розгляд питання правового врегулювання неузгодженості частини другої статті 148 Закону № 1402 зі статтею 55 Бюджетного кодексу України в частині визначення захищеними статтями Державного бюджету України видатків на утримання судів;

– з метою додержання режиму економії під час розгляду проєктів кошторисів судів дотримуватись норм бюджетного законодавства;

– з метою проведення якісного аналізу ефективності використання бюджетних коштів, співвідношення досягнутих результатів та витрат, а також порівняння результатів виконання бюджетних програм у динаміці за роками, визначити та включити до паспорта бюджетної програми за КПКВК 0501020 результативні показники, які характеризують виконання всіх напрямів використання бюджетних коштів;

– дотримуватись Вимог № 1536 щодо забезпечення достовірності результативних показників паспорта бюджетної програми;

– з метою виконання Указу Президента України від 29.12.2017 № 452 «Про ліквідацію апеляційних судів та утворення апеляційних судів в апеляційних округах» встановити ліквідаційним комісіям апеляційних судів додаткові строки для передачі нерухомого майна на баланс новоутворених судів, вжити заходів щодо прискорення процесів оформлення речових прав на земельні ділянки та об'єкти нерухомого майна;

– з метою належного організаційного та матеріального забезпечення правосуддя під час розгляду проектів кошторисів враховувати об'єктивну потребу апеляційних судів у бюджетних коштах;

– вжити вичерпних заходів щодо забезпечення апеляційних судів приміщеннями відповідно до вимог Закону № 1402 та рекомендацій державних будівельних норм (ДБН В.2.2-26:2010 і ДБН В.2.2-40:2018);

– вжити дієвих заходів щодо усунення порушень та недоліків, виявлених аудитом;

– для зменшення та усунення існуючих операційних ризиків забезпечити проведення внутрішніх аудитів ефективності використання коштів в апеляційних судах.

5. Поінформувати **Вищу раду правосуддя** про результати аудиту та рекомендувати з метою забезпечення виконання повноважень ВККСУ вжити заходів щодо формування її складу в порядку, встановленому чинним законодавством.

Член Рахункової палати

О. С. Яременко

Додаток
до Звіту про результати аудиту
ефективності використання бюджетних
коштів на забезпечення діяльності
апеляційних загальних судів

ОПИС

ідентифікованих ризиків та їх можливі наслідки у діяльності ДСАУ та апеляційних судів під час використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності

№ з/п	Ідентифікований ризик	Наслідок	Пріоритет
1.	Невключення до паспортів бюджетної програми за КПКВК 0501020 співвідносних результативних показників та показників, які характеризують виконання всіх напрямів використання бюджетних коштів	Неможливість проведення аналізу ефективності використання бюджетних коштів, співвідношення досягнутих результатів та витрат, а також порівняння результатів виконання бюджетних програм у динаміці за роками	високий
2.	Затвердження ДСАУ у кошторисах бюджетних асигнувань, не зумовлених потребою	Недотримання принципів оптимізації витрат, у тому числі шляхом концентрації ресурсів на пріоритетних напрямках діяльності; неефективне використання коштів	середній
3.	Неукомплектованість штатних посад суддів	Зниження якості правосуддя через надмірне навантаження на працюючих суддів Накопичення нерозглянутих справ, збільшення термінів їх розгляду, що викликає соціальну напругу і недовіру до суду	високий
4.	Втрата контролю за обсягами виконаних ремонтних робіт та послуг	Завищення вартості робіт; незаконне та неефективне використання коштів державного бюджету	високий
5.	Недостатній контроль за якістю планування видатків та управлінням бюджетними коштами	Відволікання бюджетних коштів; неефективне управління бюджетними коштами	високий
6.	Невідповідність приміщень судів вимогам процесуального законодавства та рекомендованим нормам в ДБН В.2.2-26:2010	Зниження якості правосуддя;	середній
7.	Невикористання та не введення в експлуатацію протягом тривалого часу комп'ютерного обладнання	Непродуктивне використання бюджетних коштів	середній